Наш ДІМ

4
Липень —серпень
2004

Для тих, хто будує або вже має оселю

У наступному номері – облаштування осель, авторські проекти...

Читачі запитують – редакція відповідає

Я знаю, що пліснява в будинку спричинює у людини алергію. Чи можна усунути пліснявy? І як борються з цією проблемою за кордоном? Чи є там ефективні засоби боротьби з алергією?

Пліска С., Хмельницька обл.

Шановний читачу! На перші два запитання Ви знайдете відповідь у журналі «Наш дім» №3 за 2002 рік. Стаття називається «Чи можна перемогти цвіль будинків?» Відповідаючи на третє запитання, ми узагальнили матеріал по Німеччині і Швеції. Напишіть, будь ласка, чи задовольнила Вас наша відповідь.

Життя з алергією

Пилок у саду, шкідливі речовини вдома і в легенях... адже для алергіків уже десь з лютого починаються страждання. Це видно з календаря, який відображає план льоту пилку найпоширеніших рослин. Ці страждання можуть припинитися лише у вересні. Пилок зазначених у календарі рослин може долати відстань до 500 км.

А що найчастіше спричинює алергію? Це плісеневий грибок будівель. Деякі спеціалісти медицини навіть стверджують, що причиною більшості хронічних захворювань носової порожнини є саме плісеневий грибок. Проти нього діють лише оздоровчі заходи. Для цього видаляють шкідливі матеріали, утеплюють оселі, добре провітрюють приміщення, добирають матеріали, що мало або зовсім не вбирають вологу (виключають текстильні або трав'яні шпалери). Особливого значення надають добору будівельних матеріалів під час будівництва оселі. Волога земля також легко покривається пліснявою, тому потрібно щороку пересаджувати домашні рослини. Убивають грибок фунгіциди. У початковій стадії придатна оцтова есенція, алкоголевмісткі чистильні засоби, 5-процентні содові розчини з аптеки. Змочивши ними губку, обробляють місця з пліснявою. Протигрибковий спрейс діє лише поверхово. Крім того, він містить часто шкідливі для здоров'я хлорні сполуки, які людина вдихає під час розбризкування.

Зменшити дію пилку можна іншими засобами. Так, прийшовши додому, переодягніться. Але не в спальній кімнаті. Інакше цілу ніч вам досаджатиме «бродячий пилок». Частіше треба прати білизну і сушити її в приміщенні. Провітрювати кімнату лише на ніч. Добре це робити з допомогою автоматичних пристроїв, що подають повітря в необхідній кількості і водночас фільтрують його. Витримуйте газон короткостриженим. Це зменшить кількість трав'яного пилку. Повітря містить багато пилу, який є алергеном. Чисте повітря з 50 частинками на 1 м² міститься лише над морем чи високо в горах. У містах таких частинок мільйон, а у приміщенні у 20 разів більше. Близько 90% свого життя ми провадимо у приміщенні. Оскільки ми економимо кошти й енергію, наші приміщення не великі. Окрім того, ми рідко їх провітрюємо. Отже, у повітрі приміщення залишається багато вологи. Тут активно поселяється плісеневий грибок і кліщі. Багато алергіків реагують не на пил, а лише на плісеневий грибок, що осів на ньому. Через це дуже важливо провітрювати приміщення. Найкраще автоматично — вентиляційною установкою. Килими притягують пил і відходи кліщів, на гладкій підлозі вони «кружляють». Тому потрібно якнайчастіше пилососити приміщення. Однак традиційні прилади всмоктують пил, а забруднене повітря викидають у приміщення. Є центральні пилососні установки, що втягують пил через стінні труби у підвал. Інколи думають, що миття доріжок (постілок) це добре. Проте доріжки сохнуть довго і в цей час є ідеальним місцем для кліщів. Засоби дезінфекції також не приносять відчутної користі для доріжок. Кліщів на них може знищити лише холодильна камера.

Проблема плісняви актуальна й для Швеції. Вона їх так «дістала», що шведи з 1993 року спеціально тренують собак для пошуку плісняви. І там першим запитанням покупця будинку є: «А собака вже тут був?» Це говорить про те, що пліснявy надто важко вивести. Собаки відшукують не тільки наявні вологі місця з пліснявою у кімнатах і підвалах, а й приховані (свіжозамазані, зафарбовані тощо).

Переклад з німецької ***П.П.Власа***

Алерген	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Трав.	Черв.	Лип.	Серп.	Вер.
Вільха		■	■	■					
В'яз			■	■					
Верба			■	■	■				
Береза				■	■				
Дуб				■	■				
Ясен				■	■				
Кульбаба				■	■	■	■		
Ріпак				■	■	■	■	■	
Жито					■	■	■		
Різнотрав'я					■	■	■	■	■
Полин						■	■	■	
Кропива						■	■	■	■

Ми раді, що журнал "Наш дім" крадуть, але...

Ми раді, що журнал "Наш дім" останнім часом набув статусу "суперового" і його миттєво розкуповують. Вагомо збільшилась і його передплата."Наш дім" почали більше красти на виставках, ярмарках, конференціях і, навіть, по дорозі до передплатників. Ми, з одного боку, раді, що журнал користується популярністю і його крадуть. Адже непопулярний журнал красти не будуть. Кому ж потрібен баласт? Однак потім до редакції надходять листи, що дуже нас засмучують. От один з них.

Здраствуйте редакція і видавці журналу "Наш дім".

Я передплатила журнал на перший квартал і коли отримала його, то зрозуміла, що Ваше видання дуже цікаве, там багато корисних порад. Через те, я передплатила його і надалі. Але потім надходження номерів припинилось, а вже 5-й місяць! Не можу зрозуміти, в чому справа? Я зверталась у центральне відділення, виявляється затримка за Вами. Складається враження, що Ви не оправдуєте довіру читачів. Через те прошу Вас висилати всі номери без затримок, адже заплачені гроші.

З повагою Ірина.

*44832, Волинська обл., Турійський р-н, с. Туричани, **Раткова Ірина**.*

З особливих міркувань наводимо повну адресу передплатника.

Шановна пані Раткова!

Повідомляємо, що журнал вчасно друкують і вчасно доставляють в Укрпошту. Ми докладаємо всіх зусиль, щоб оправдати довіру наших читачів. Адже їх довіра — це головне в нашій роботі. Тому і за строками виходу видання, і за його змістом ми пильно стежимо. Як результат - збільшення тиражу журналу. Ми постараємось надіслати Вам 2-й і 3-й номери журналу, які Ви не отримали.

Однак мушу Вам нагадати, що аналогічний лист нашої читачки ми наводили в попередньому номері журналу. Одже крадіжки журналу не припиняються. І знову повторюємо, що не редакція надсилає журнали передплатникам. Це робить Укрпошта. Звертайтеся до начальника Вашого поштового відділення. Якщо Ви отримаєте негативну відповідь, то, звичайно, можна писати в редакцію, але вкажіть, будь ласка, адресу Вашого поштового відділення і прізвище його начальника. Ми будемо повідомляти вищестоящі органи. Також пишіть листи про неотримання журналів за адресою: 03999, Київ, вул. Петрозаводська, 2-а, ДП "Преса", Контрольно-довідковий відділ.

*З повагою, головний редактор журналу **П. Влас***

Зміст

Проект будинку, наведеного на обкладинці (стор.1), буде описано у наступному номері журналу

Будівництво починається з довіри до «Нашого дому». Збудуймо разом!

...ЗБУДУВАТИ ДІМ

Рис. 1

Кожна людина за своє життя має виховати сина, посадити дерево й побудувати дім. Специфіка нашого улюбленого журналу дає нам право поговорити сьогодні професійно лише про останній пункт цієї стародавньої східної мудрості. Будувати свій дім — це не тільки приємно та цікаво, а й завдяки сучасним будівельним матеріалам і технологіям можливо за будь-якої пори року. Дійсно, запроектувати будинок можна будь-коли, проте розпочинати будівництво я завжди раджу у весняно-літній період.

Весна і літо. Як ваблять вони нас своєю загадковістю і чарівністю, буянням цвіту, неповторними запахами і фарбами! Але зустрічати це буяння нам хочеться не в залізобетонних і асфальтово-скляних лабетах великого міста. Душа кожної людини несамовито рветься на природу, в ліс, на відкриті простори полів і озер, до землі, з якою ми зв'язані всім своїм корінням, і яка невидимим магнітом притягує нас до себе.

Сучасний рівень розвитку передових будівельних технологій дає людині можливість жити повноцінним, цікавим і комфортним життям у гармонії з природою.

Розвиток сучасної будівельної індустрії в розвинених країнах світу й вивчення їхнього досвіду дає нам повне уявлення про весь спектр переваг, які може мати щасливий власник зручного і гарного заміського будинку. Поряд з естетичними показниками, дизайном побутової техніки, одягу чи авто, якими ми милуємося, ми оцінюємо також їхні експлуатаційні можливості та технічні характеристики, надійність, довговічність і зручність у використанні. Подібні критерії оцінки якості архітектури були висловлені ще стародавніми зодчими трьома короткими словами: **користь, міцність і краса.** Саме в цьому складі і в цій послідовності проектувальник реалізовує свій оригінальний задум функціональної схеми і об'ємно-просторового

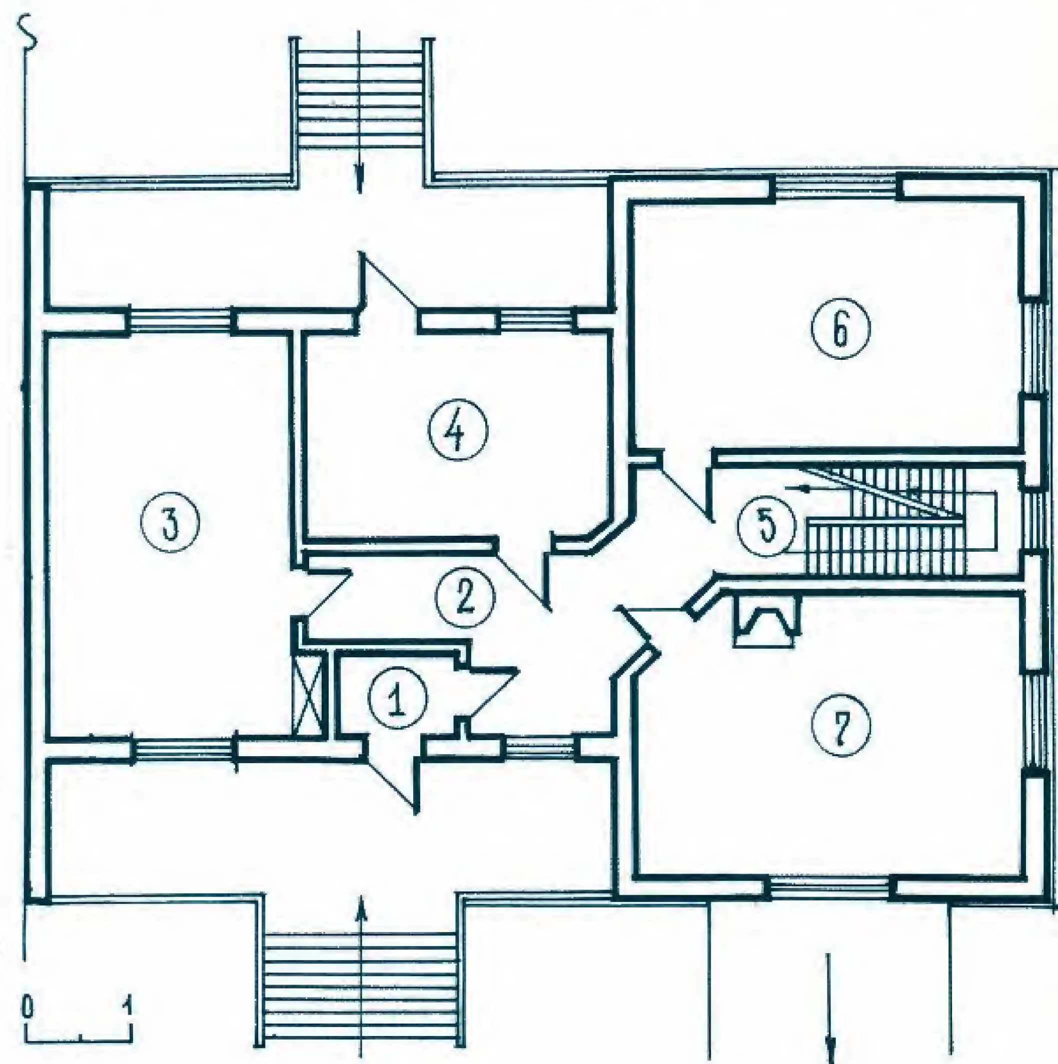

Рис. 2. *План 1-го поверху: 1 — тамбур; 2 — вітальня; 3 — кухня-їдальня; 4 — гостьовий санвузол; 5 — сходи; 6 — спальна кімната гостьова або батьків господарів; 7 — загальна кімната з каміном*

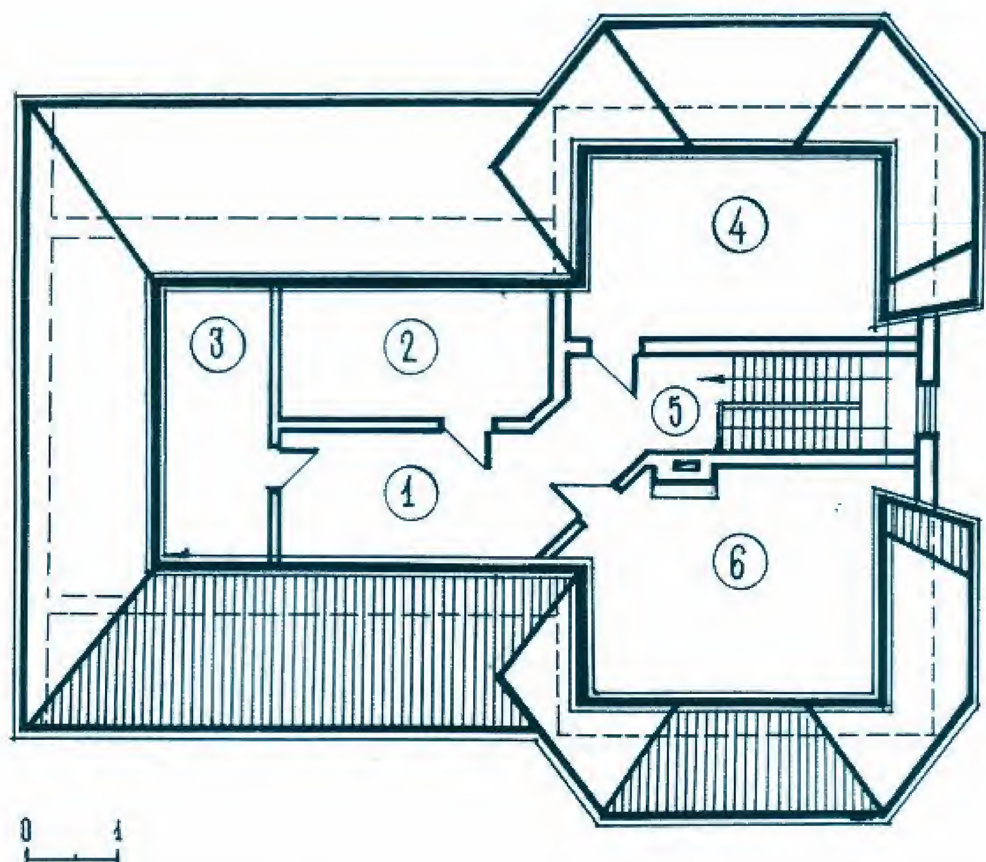

Рис. 3. План 2-го поверху: 1 — розподільчий коридор; 2 — суміщений санвузол з ванною кімнатою для господарів; 3 — дитяча спальня; 4 — спальня; 5 — сходи; 6 — спальня господарів

вирішення майбутньої будівлі, споруди або комплексу. Такі самі критерії оцінки якості висуваються й до будівництва нового малоповерхового заміського будинку.

Основою кожного вдалого архітектурного проекту є його раціональне функціонально-планувальне вирішення. Саме від конфігурації плану і складу його приміщень залежать форма, дизайн і стиль інтер'єру, структура і художній образ фасадів, а також загальна об'ємно-просторова композиція споруди. Специфіка житлового будівництва полягає у вдалому поєднанні цих аспектів. У малоповерховому жилому будинку, завдяки його невеликим розмірам і компактності, його архітектурний художній образ у цілому й вирішення окремих фасадів яскраво сприймаються в різних ракурсах, як на великій відстані (в середовищі розгортки всієї вулиці), так і для глядача, що перебуває неподалік від об'єкта. Саме тому при проектуванні будинків даного типу така важлива роль відводиться деталям: оригінальному вирішенню вікон, лоджій, балконів, покрівлі, малих архітектурних форм, паркану і фасадної огорожі. Мистецтво архітектурного вирішення подібних будинків у приміській і сільській зоні невпинно й успішно розвивається сьогодні і в Україні. У цьому номері журналу "Наш дім" ми з вами розглянемо декілька таких вдалих проектів.

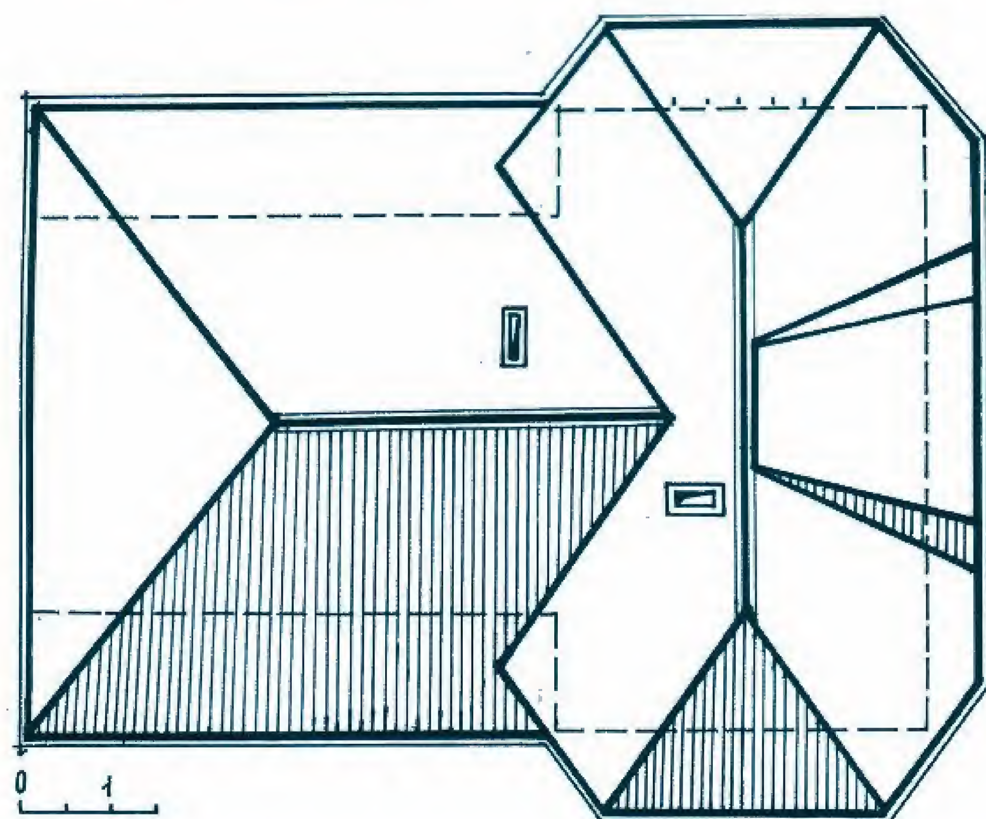

Рис. 4. План покрівлі

Перший проект, який ми пропонуємо вашій увазі, дуже приваблює саме своїми "позитивами".

Рис. 5

Дійсно, замовники сьогодні віддають перевагу таким компактним красивим будиночкам з раціональною планувальною схемою. В основі будь-якого сучасного проекту лежить функціональний метод проектування, за якого різним елементам плану відповідають об'єми різної величини. Великі й малі об'єми формують загальну композицію фасадів і кінцевий вигляд будинку — його екстер'єр.

Розглянемо докладніше проект першого будинку (*рис.1*). Його об'ємно-планувальне рішення базується на раціональній конструктивній схемі. План будинку Т-подібної форми з просторою терасою з боку внутрішнього двору. Будинок двоповерховий з просторим другим, мансардним, поверхом і підвалом. Між поверхами є двомаршеві сходи, які зручно з'єднують між собою всі приміщення будинку (*рис. 2*).

Техніко-економічні показники: будівельний об'єм — 1050 м³; площа забудови — 150,3 м²,

загальна площа будинку — 366 м², габаритні розміри — 12х15 м, площа підвалу — 63 м².

Другий поверх цього будинку передбачено (*рис. 3*) виключно як зону відпочинку для господарів з трьома просторими спальними кімнатами різної площі і ванною кімнатою. У зручному й просторому напівпідвалі можна запроектувати: гараж на одне авто з майстернею, автономно котельну (бойлерну), пральну, електрощитову, сауну тощо. При розміщенні на рельєфі зі значними перепадами, за бажанням замовника, підвал може бути відсутній. План покрівлі показано на *рис. 4*.

Взагалі цей будинок, реалізований в будівництві, може слугувати прикладом можливого втілення будь-якого вдалого архітектурного задуму.

Другий будинок вирішений у кращих традиціях європейського заміського котеджу або вілли. Покрівля — переважно металочерепиця. Стіни білого кольору. Зрідка стіни виконують у дереві. Достатнього поширення в Європі дістав суто американський спосіб оздоблення "брудної" стіни акуратним синтетичним будівельним матеріалом сайдингом. Цей матеріал у будівництві малоповерхових жилих будинків застосовується при оздобленні стін переважно білого кольору. Але можна добирати будь-які інші кольори, що гармонують з покрівлею, фундаментом, або навіть під колір деревини. Дерев'яні будинки теж досить популярні в Європі, але вони не є такими надійними, як цегляні, у сенсі пожежної безпеки.

Будинок (*рис. 5*), який ми з вами зараз розглядаємо, вражає своєю простотою й водночас оригінальністю та раціоналізмом. Щоправда, ці якості вигідно підкреслено лише завдяки сучасним будівельним матеріалам і прогресивним технологіям. Архітектура будинку — це настільки тонка річ, що за найменшими її деталями можна навіть визначити країну, в якій збудовано дім, клімат, оточуюче архітектурне середовище і ландшафт, стильовий напрям, в якому виконано споруду. Наприклад, справжній європейський будинок відрізняється надзвичайно чепурним фасадом і покрівлею, акуратними малими архітектурними формами й газонами. Великими і просторими дверними та віконними (майже від стелі до підлоги) прорізами. Це досить ефективно і в плані естетичного сприйняття фасадів, і дає можливість забезпечити достатню інсоляцію приміщень протягом всієї доби.

Дійсно, європейські архітектори завжди прагнули запроектувати таке житло, в якому тепле сонечко було б присутнім у більшості приміщень будинку в будь-який момент світлового дня. Досить популярним сьогодні в архітектурі європейського малоповерхового житла є застосування невеликих побутових пластин сонячних батарей на вільних площинах покрівлі. Це дозволяє використовувати сучасні енергозберігаючі технології в опаленні будинку з похилою покрівлею.

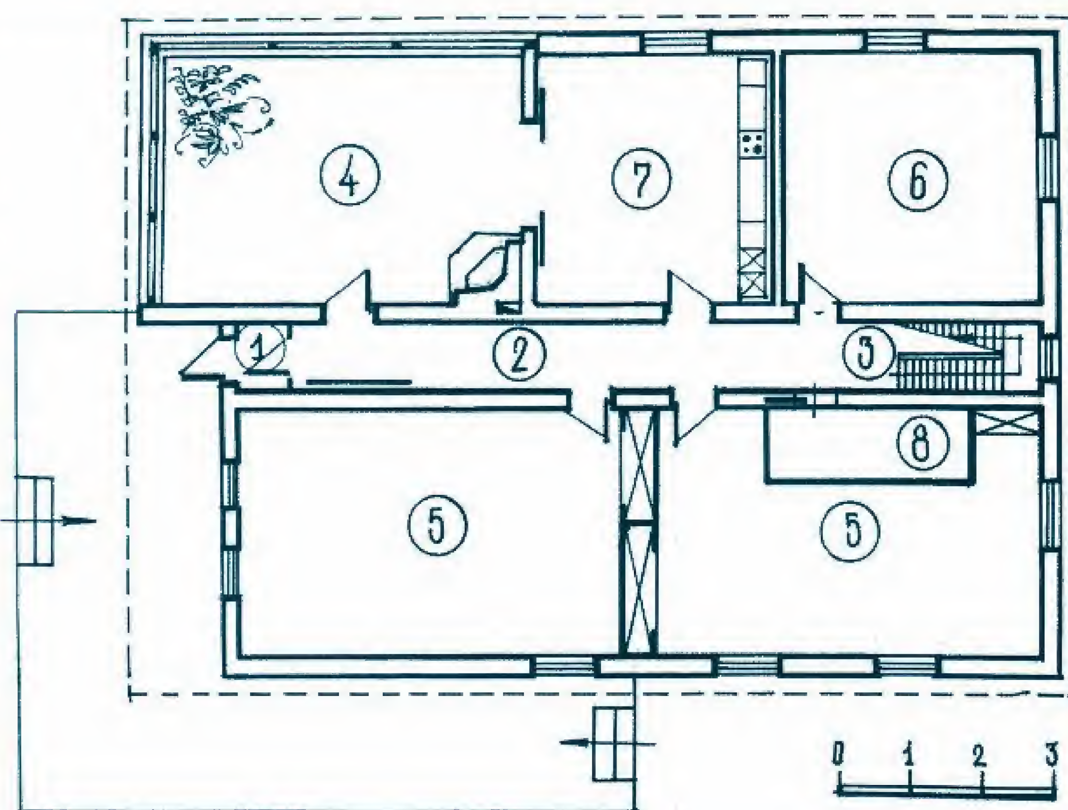

Рис. 6. *План 1-го поверху: 1 — тамбур; 2 — розподільчий хол; 3 — сходи; 4 — двоповерхова загальна кімната з зимовим садом і каміном; 5 — спальні кімнати гостьові; 6 — кабінет і бібліотека господаря; 7 — кухня-їдальня; 8 — суміщений санвузол*

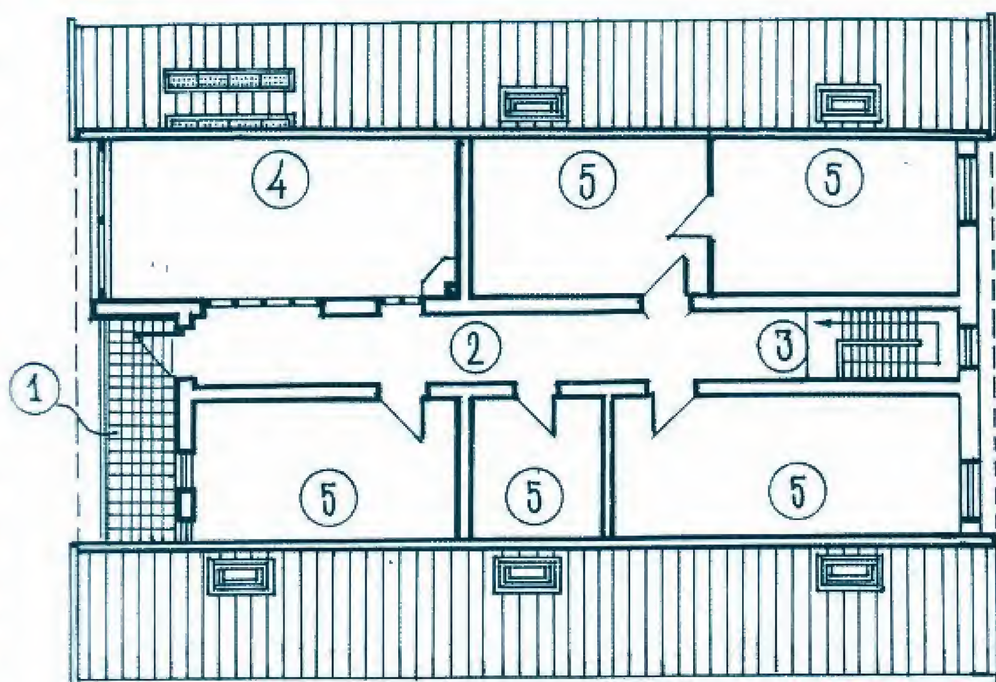

Рис. 7. *План 2-го, мансардного, поверху: 1 — балкон; 2 — розподільчий коридор; 3 — сходова клітка; 4 — двоповерхова загальна кімната; 5 — спальні кімнати господарів*

Усе, про що йшлося, стосується розглядуваного нами будинку, виконаного в стилі сучасної заміської європейської архітектури. План першого поверху (*рис. 6*) досить простий і базується на центральній коридорній системі. Другий поверх — суто для відпочинку (*рис. 7*).

Такий чепурний і оригінальний будиночок прикрасить будь-яку присадибну або дачну ділянку.

Третій будинок (*рис. 8*), який ми пропонуємо Вашій увазі, схожий на попередній за принципом

організації плану, але зовсім відрізняється від нього образом об'ємно-просторового вирішення. Поєднання досить великих площ приміщень плану й водночас витонченість і граційність архітектури вражають. Ідея "зрізаного кута" в плані задає інтригу у вирішенні всіх фасадів. Суцільні вікна (від стелі до підлоги) і верхнє освітлення загалом забезпечують будинок необхідною кількістю сонячної енергії — адже від питання інсоляції в сучасному житті залежить досить багато. На фасаді ми спостерігаємо фактично два типи вікон, але здається що більше в цій композиції і не повинно бути. Конструктивні елементи другого, мансардного, поверху і покрівлі ефектно виведені на головний фасад. Цікаве

Рис. 8

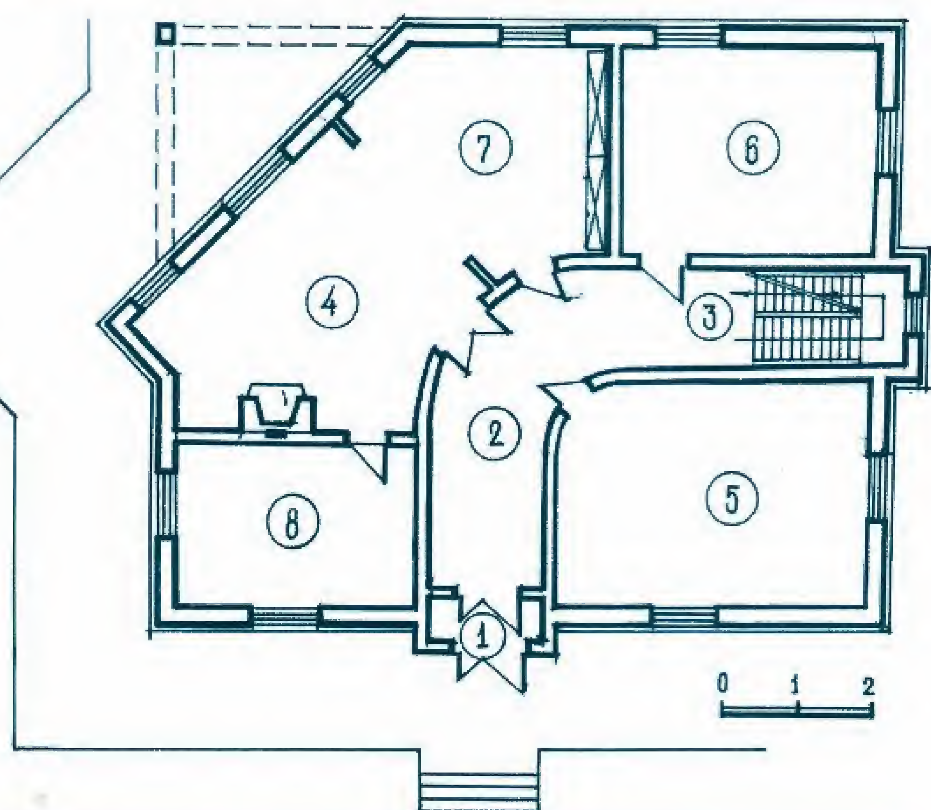

Рис. 9. *План 1-го поверху: 1 — тамбур; 2 — розподільчий хол; 3 — сходи; 4 — загальна кімната; 5 — спальня гостьова; 6 — кабінет господаря; 7 — кухня-їдальня; 8 — суміщений санвузол*

вирішення будинку в кольоровій гамі: темний колір природного каменю фундаменту, м'який жовтуватий колір першого поверху, колір білого сайдингу на другому поверсі і коричневий колір металочерепиці. Разом це поєднання виявилося гармонійним. Деталі водовідведення, колони та огорожа просторого балкону додають будинку загальної довершеності й елегантності. У цьому разі будинок вирішений на вільній ділянці в природному середовищі і без будь-якої огорожі. Це зумовило й доволі вільне вирішення архітектурної ідеї, яка, на думку автора, є окрасою навколишнього ландшафту й предметом справжньої гордості господаря будинку. Важко, на жаль, уявити такий будиночок без паркану й засобів охорони на українській садибній ділянці, де

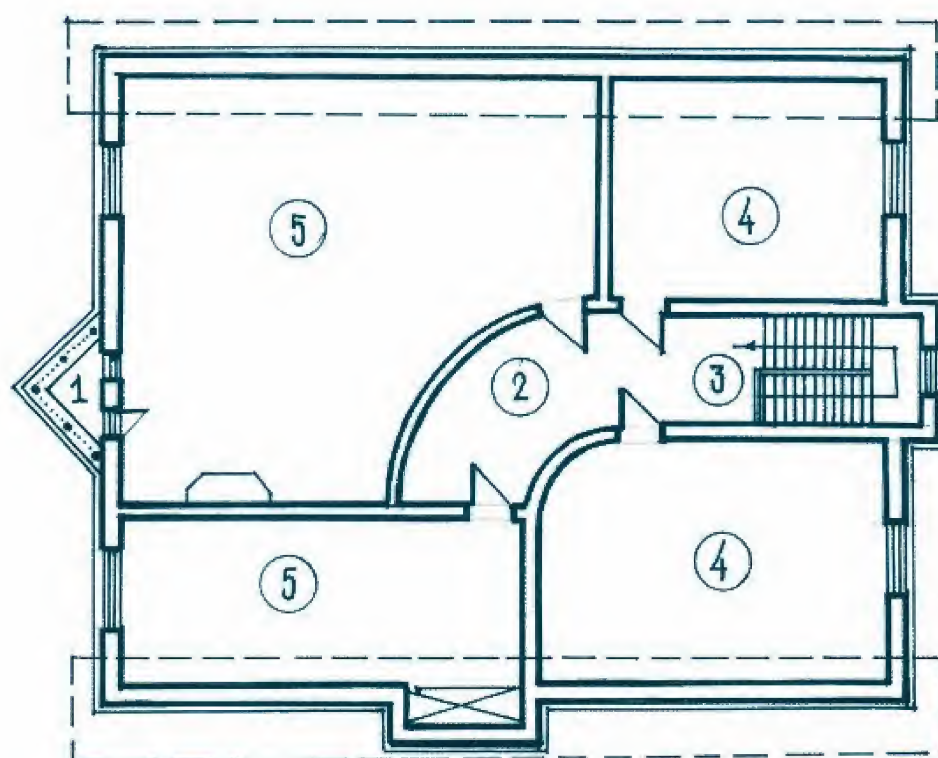

Рис. 10. *План 2-го поверху: 1 — балкон "кутом"; 2 — розподільчий коридор; 3 — сходи; 4 — спальні дітей; 5 — спальні для господарів будинку*

господарі можуть проживати сезонно. В їх відсутність у будь-який момент до оселі можуть навідатися "любителі прекрасного" і пограбувати її.

Даним проектом в будинку не передбачаються підвальні або напівпідвальні приміщення. Плани першого та другого поверхів наведені на рисунках відповідно 9 та 10.

С.В. Сьомка,
кандидат архітектури,
викладач Київського Національного Університету будівництва та архітектури

Продовження. Початок у №3 за 2004 р.

Наша чарівна замовниця РАЯЧКО продовжує спілкуватися з мудрим і досвідченим архітектором.

ЕНЕРГЕТИЧНО ЧИСТА ОСЕЛЯ

Планування ділянки

Раячко. Я неодноразово чула, що існують біопатогенні зони, які негативно впливають на людину і таке інше. Це слід враховувати при розміщенні домівки на ділянці?

Архітектор. Безумовно! Кожна будівля, рослина, доріжка і навіть мала декоративна форма мають бути розташовані й орієнтовані відповідно до існуючої ситуації, враховуючи не тільки біопатогенні зони, а й енергетичний каркас Землі, до якого належать так звані лінії Хартмана та Куррі. Схематичне зображення геобіологічних мереж, які відображають енергокаркас Землі, наведене далі. Прямокутна сітка Хартмана орієнтована на південь-північ, схід-захід, з відповідними інтервалами 2,5 та 2,0 м (*рис. 1*). А геобіологічна сітка Куррі має діагональну орієнтацію з інтервалами 5,0 та 4,0 м (*рис. 2*). Але безпосередньо на місцевості геометрична чіткість сіток порушується і реальна картина ускладнюється. Тобто, якщо зробити повне біолокаційне дослідження ділянки, то його результатом має стати карта, на якій відображений рівень біопатогенного стану ділянки, де у відповідному масштабі визначені плюсові та мінусові енергетичні ареали даної місцевості. Вона має вигляд гіпертрофованого рельєфу (*рис. 3*). Це досить трудомістка справа, але завдяки цьому, ви маєте повне уявлення про енергетику ділянки і позбавите себе від прикрих помилок щодо розміщення будівель, зонування ділянки, добору рослин і т. ін.

Фото 2

Фото 1

Раячко. Мені здається, що це надто складно, хіба не можна вирішувати ці питання простіше? Наскільки мені відомо, більшість людей, плануючи садибу, керуються просто здоровим глуздом.

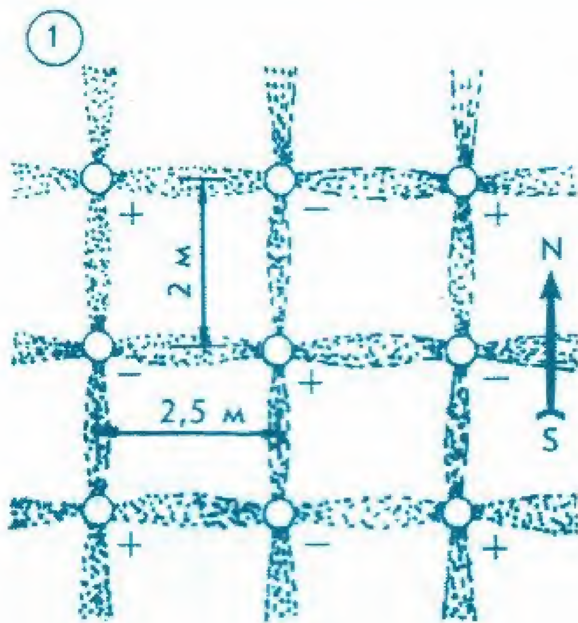

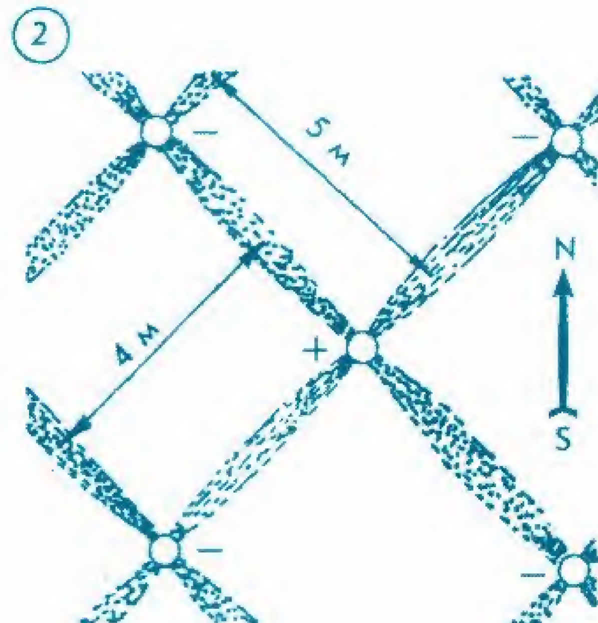
Фото 3

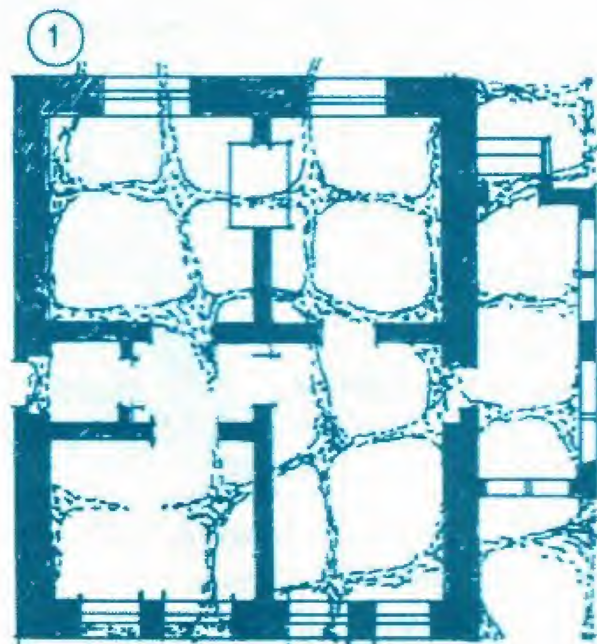

Фото 4

Архітектор. Так, але наслідки цього вражають своєю негармонійністю, безладністю, хаотичністю. Ми маємо багато прикладів, коли хаос в душі у людини призводить до того, що вона стягує на свою ділянку безліч непотрібних речей, буді-

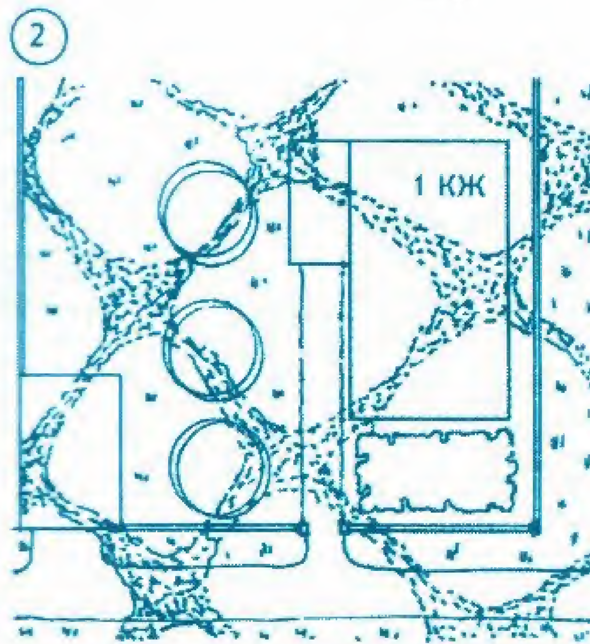

Рис. 1. *Енергетичний каркас Землі. Лінії Хартмана*

Рис. 2. *Сітка Куррі*

вельних матеріалів і створює захаращене середовище, в якому панує негативна енергія руйнування. Це можна пояснити так: більшість мешканців міст, по-перше, були позбавлені можливості контакту із землею, безпосередньо з живим, а не з ілюзорним життям. По-друге, вони взагалі не мали можливості висловлювати свою думку, бачити світ, а тим більше щось власноручно створювати та втілювати свої мрії. Тому, не маючи певних надбань, досвіду, зводилися непривабливі, еклектичні за архітектурою та незручні в експлуатації будівлі, які й досі "прикрашають" так звані колективні сади. У деяких місцях вони мають вигляд марно витрачених будівельних матеріалів. Витративши багато зусиль і коштів, людина, переводячи подих, або задовольняється тим, що її мрія здійснилась, або, дивлячись на все це, доходить думки, що далеко не все з того, що вона "наваяла", можна залишити... І починаються перебудови. Втягуючись у цей захоплюючий процес, людина занурюється в матеріальні проблеми і зовсім забуває про духовність, заради надбання якої вона і перебуває на Землі. А матеріально зафіксований хаотичний стан, в якому вона перебувала на початку цієї справи, теж спрацьовує на деградацію. Замість того, щоб спілкуватися з природним гармонійним середовищем, яке сприяє очищенню, вирівнюванню душевного стану людини на шляху до рівноваги, спокою, гармонії з собою, ближніми й оточенням, далі — з Всесвітом, людина замуровує себе у безвихідь. У такій ситуації не те що вона не помічає таких, відносно нюансних елементів негармонії, як невідповідність ландшафтній ситуації, а й може спати безпосередньо в біопатогенній зоні і хворіти, не знаючи від чого. Наше завдання допомагати тим, хто прагне створити гармонійне середовище, яке сприятиме його духовному розвитку, певною мірою випереджаючи існуючий рівень її духовних досягнень, а вже самій особистості вибирати те чи інше рішення.

Спростити процес планувальної організації ділянки та уникнення грубих помилок можна з допомогою вивчення рослинності, якщо вона присутня на цій території. Досвідчений фахівець у змозі, вивчивши асортимент і стан існуючої рослинності, визначити кислотність, склад грунтів, наявність води та поживних речовин і т. ін. А так звані геопатогенні зони видно по рослинах. Наявність одного

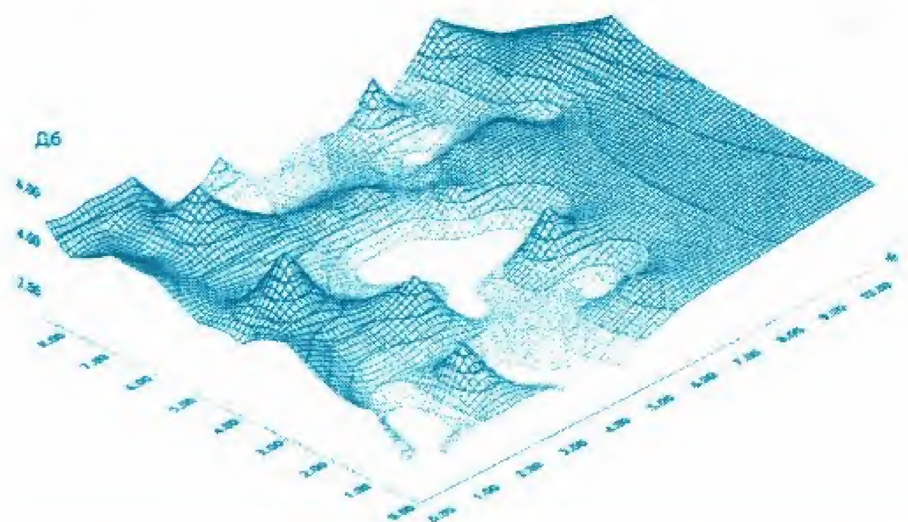

Рис.3. *Загальна об'ємна геопатогенна картина місцевості*

виду рослини, що посіла всю ділянку (бур'яни) вказує на те, що формування природного біогеоценозу потрібно розпочинати майже з початку — людина втрутилась уже в природний процес і порушила його. Залишилися більш непримхливі та витривалі рослини.

Екологи розробили програму: збираєш гербарій, вводиш дані в комп'ютер, і він, для першого наближення, видає карту грунтів. Але комп'ютер не відчуває, він зробить це механічно. Надалі вирішувати господарю: садити рослини, яким підходять такі грунти, чи видаляти грунт,

Рис. 4. Просторово-об'ємно-планувальна організація першої ділянки:

1 — житлова ділянка, що проектується; 2 — парадна зона; 3 — зона відпочинку; 4 — господарський майданчик; 5 — спортивна зона; 6 — сусідні ділянки; 7 — зона громадського відпочинку; 8 — ставок; 9 — терасний декоративний город; 10 — плавуча альтанка; 11 — захисний природний зелений масив; 12 — декоративна захисна стінка; 13 — ялинка; 14 — родинне дерево; 15 — кутовий мангал; 16 — декоративний басейн; 17 — внутрішнє зелене природне подвір'я; 18 — будівлі господарського призначення

замінюючи його на більш підхожий для бажаних насаджень.

Іноді трапляються ареали, де взагалі нічого не росте. Це привід замислитися, звернути на них увагу, з'ясувати причину (геопатогенна зона, перенакопичення певного виду енергетики, радіаційне зараження, існування пустот тощо).

Тому до початку будівництва дуже доречно вивчити існуючий стан ділянки майбутньої садиби.

Іноді, через відсутність інформації, досить складно визначитися із ситуацією напевно. У цьому разі допомогти можуть старожили, які відчувають рідну землю й виросли в цій місцевості. Але, так чи інакше, для створення гармонійного середовища, що відповідає духовному рівню замовника, необхідна інформація не тільки про земельну ділянку, а й про людину чи родину, яка має тут мешкати. Так, наприклад, якщо людина народилася під знаком стихії води, то вона є її прихильником і вода є для неї певним пріоритетом — їй подобається жити біля води або мати своє мікроводоймище. А представники стихії повітря полюбляють жити на горі, пагорбі чи відкритому просторі, з розкриттям панорами дальніх видів тощо.

Раячко. Це все дуже цікаво. Але крім цього треба створити й суто побутові зручності.

Архітектор. Так, це насамперед. Просторово-планувальна організація ділянки зумовлює створення:

- зручного заїзду, підходу до садиби;
- зручних підходів до функціональних зон, окремих будівель, визначних місць;
- мінімальне облаштування майданчиків для відпочинку з метою запобігання ушкодженню природи;
- забезпечити зручність догляду за цими місцями (прибирання, постачання всього необхідного для відпочинку).

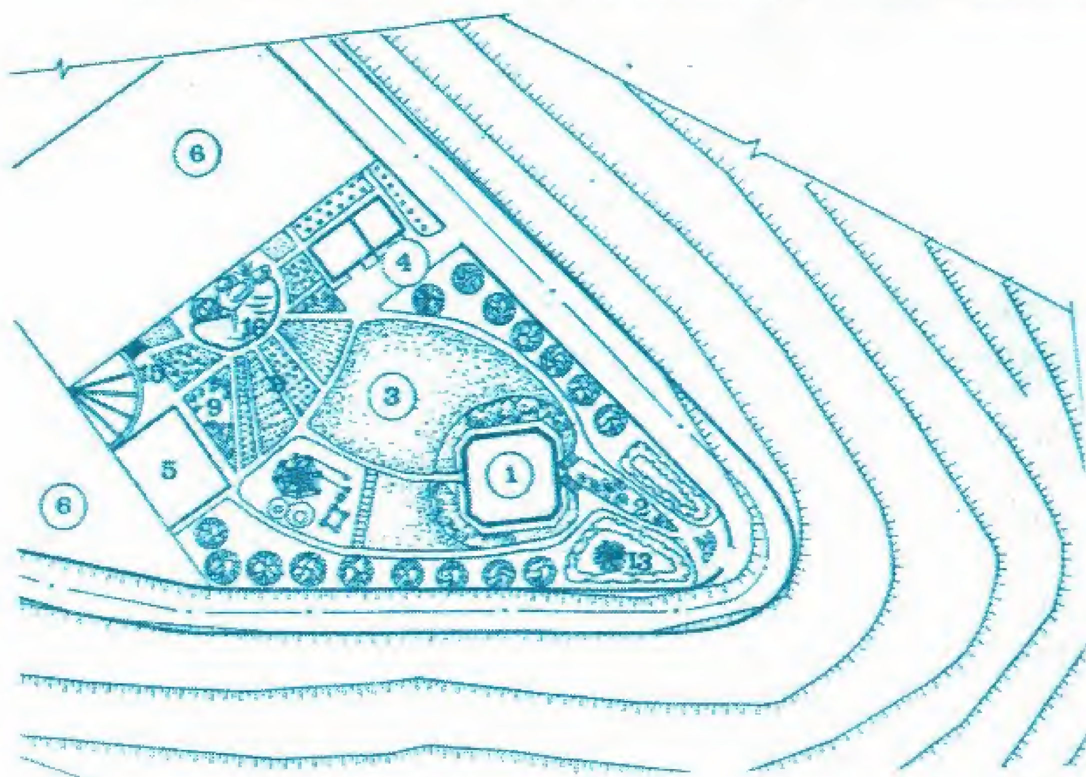

Рис. 5. Просторово-планувальна організація другої ділянки

Парадна частини садиби. Це може бути партер з квітів і декоративних рослин або навіть маленький палісадник з декоративно-листяних рослин з великим екзотичним листям. „Модна" сьогодні трав'яниста рослина рицина-клещовина росте з маленького насіння майже до чотирьох метрів за літо. Екзотичний вигляд мають великолистяні: бадан товстолистий, борщівник, роджерсія, папороть, пельтифіліум щитовидний, бузульники, хости, гречиха сахалінська, чемериця, манжетка, гуннера рукавчаста, меліантус великий та інші. Амаранти або мальви, соняшник та інші улюблені квіти теж доречні, але краще обирати лише кілька видів, не перевантажуючи враження від них. Облаштований з любов'ю і душею вхід до садиби свідчить про певний естетичний і культурний рівень і гостинність господарів. Таким чином, парадна частина, милуючи погляд, позитивно налаштовує людину (*фото 1*).

Місцерозташування домашніх тварин має бути охайним, чистим и декоративно облаштованим, зручним для підходу та годування тварин. Особливо це важливо для виховання дітей, яким допомога в догляді за тваринами може стати бажаним заняттям.

Підраховано, що для забезпечення однієї людини овочами на рік, потрібна ділянка приблизно 25 м². Труд на землі важкий, але сьогодні є

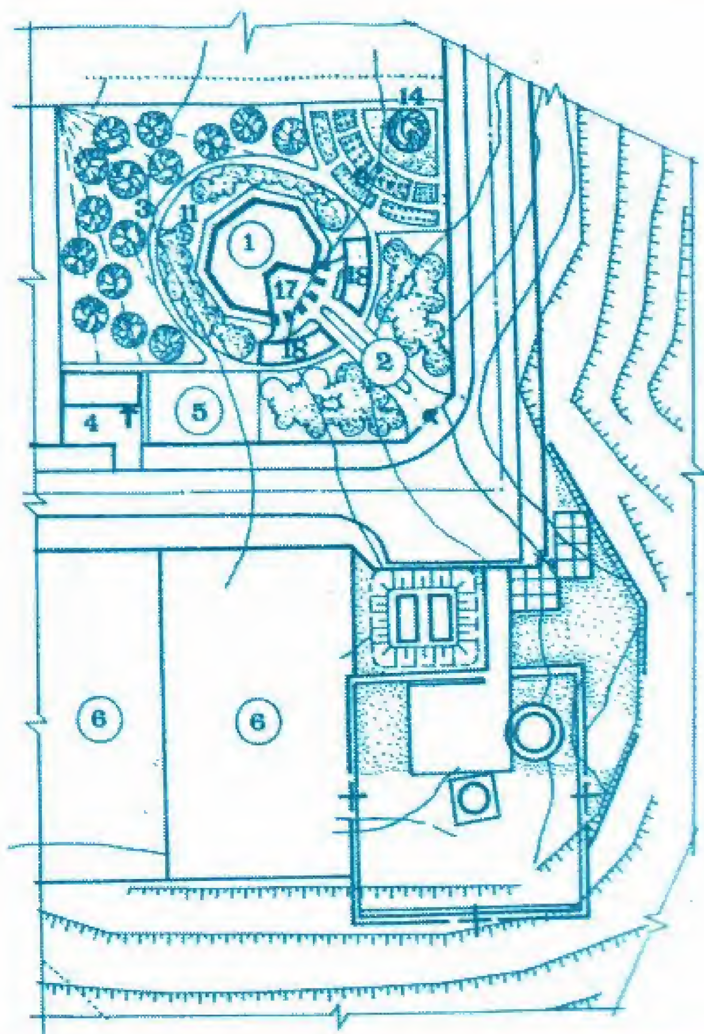

Рис. 6. Просторово-планувальна організація третьої ділянки

думка, що ми самі перетворюємо його на каторжний, вирощуючи значно більше, ніж нам доцільно вживати. Тому все більш звичайними стає облаштування **місць відпочинку в садибі.**

Бажано на подвір'ї мати зелену галявину для ігор і відпочинку на траві дітей та дорослих. Якщо дозволяє площа ділянки, можна влаштувати спортивний майданчик з простими тренажерами для дорослих і спортивними спорудами для фізичного розвитку дітей різного віку.

Місце для вогнища (мангал для шашликів, споруда для приготування юшки на вогні) може стати улюбленим у вечірній час. На сьогодні фахівцями й аматорами розроблено безліч конструкцій облаштування таких майданчиків — від найпростіших до більш незвичних.

Дитячий майданчик. Якщо дітям не запропонувати вибір занять на подвір'ї, то спокою не чекайте. Дуже проста конструкція „павутиння" для всіх вікових категорій дітей. Просто, дешево й ефективно! Між чотирма дерев'яними стовбурами (без кори — безпечних для дотику дітей) зроблено плутанку з різнокольорового шнура. Зверху — риболовна сітка (гамак), знизу — риболовна сітка (батут для стрибків). Дитині впасти нікуди — вона весь час підстрахована сітками, вузли можна перев'язувати за бажанням дитини. Зручна драбинка допомагає залізти нагору. Площа для цієї споруди потрібна не більша за два метри.

Переносні лави-гойдалки з покриттям, сьогодні доступні й за ціною, вже є скрізь у продажу, вони придатні для відпочинку дітей і дорослих. Краще, щоб господарі або місцеві майстри зробили навіть гойдалку для відпочинку не стандартною, а особливою, притаманною мотивам саме конкретній місцевості.

Якщо є хоч найменша можливість створення **водойми**, басейну чи водяних споруд (фонтанів, фонтанчиків, струмків, аквакамер з підсвіткою і бульбашками кисню тощо), навіть при наявності природних водоймищ, варто їх зробити. „Жива" вода поліпшує мікроклімат, робить ландшафт незвичним і сучасним, особливо в жарких умовах, за нею цікаво спостерігати всім, вона вигідно доповнить ландшафт.

Місце для тихого відпочинку може бути невеличким: просто майданчик з лавою чи альтанка, але у зручному, привабливому озелененому місці.

„Хітом сезону" може стати **декоративний садгород.** Колись декоративні сади були досить естетичновишукувані й привабливі, відбилося навіть у назві: садово-паркове мистецтво. Якщо відкинути звичні на сьогодні рамки влаштування, поєднати овочеві культури з квітами, пряними й декоративними рослинами, то це буде найгарніша прикраса садиби. Урожай збільшується, а при правильному поєднанні рослин, вони майже не хворітимуть, і шкідники їх обминатимуть. Можливо вас надихне приклад городу Вілландрі у Франції: онук на пам'ять про діда відновив декоративний город, і весь світ їздить тепер на це чудо подивитись (*фото 2*).

Садибу можуть прикрасити різного виду, розміру й призначення витвори декоративно-ужиткового мистецтва місцевих майстрів.

Народний календар, місцеві прикмети, обереги, цілющі рослини можуть додати колориту й тематики в прикрашанні садиби.

Людина сприймає оточення всіма органами відчуття. Тобто, для більшого враження, за бажанням, можна супроводжувати відпочинок, їжу, роботу певною доречною музикою або співом. Доведено, що і рослини краще родять, якщо їм іноді вмикати певну музику.

Особливості додасть нетрадиційний підхід у справі створення **простору відпочинку**. Навіть звичний тин може стати у нагоді при влаштуванні невеличкого місця тихого відпочинку (*фото 3*). Просто довкола яблуні, в затінку можна створити невеличку зону відпочинку з переносними стільцями, маленьким фонтанчиком-жабкою (*фото 4*). Праворуч дерева пізніше розташувався секторний квітник безперервного цвітіння.

Раячко. Це надзвичайно корисна інформація. А не можна нам повернутися безпосередньо до наших ділянок?

Архітектор. Давайте розглянемо варіант планування першої нашої ділянки, що є найскладнішою для використання: тут і складний рельєф і проблематичність використання існуючої недобудови і т. ін. По-перше, зонування. Парадна зона в даному разі поєднує в'їзд, оскільки гаражі розміщено у передній частині першого ярусу будівлі, та два входи (коридор описує дугу у внутрішньому просторі будівлі). Тому доцільно створити клінкерне мостіння парадної зони в межах виступаючої частини будівлі, від одного ганку до другого, а відстань між мостінням та

огорожею зайняти квітником (*рис.4*). Господарську зону виділяти немає потреби, оскільки вона органічно увійшла в саму споруду (гаражі, комори), а додатковий в'їзд на територію ділянки зроблено з протилежної її частини до спортивного майданчика, що запланований у вигляді краплі. Решта ділянки фактично являє собою розширену зону відпочинку, де є і декоративний терасний сад-город, і затишні місця, і декоративно акцентовані галявини. А головною прикрасою й "родзинкою" садиби стала плавуча альтанка. Це диво створено на місці недобудованого попереднім господарем котеджу, фундаменти й підвальна частина якого використані для відкритого басейну з бульбашками. У середині басейну розміщена альтанка з містками-переходами. Для створення затишної атмосфери плавуча альтанка захищена з трьох боків від вітрів, що поширені в цій місцевості саме в північно-східному та південно-західному напрямках, декоративною стінкою із зеленню. Дерева та рослини розміщені й підібрані так, щоб створити цілющий, привабливий навіть узимку ландшафт. Це — нетрадиційне рішення, що цілком відповідає конкретній ситуації, антиалергійне для власників цієї садиби.

Раячко. Я просто у захваті від такого рішення, це дійсно дивовижно! Мої уявлення про ландшафтні перетворення тепер значно розширилися. А дві інші ділянки теж вирішені нетрадиційно?

Архітектор. Звичайно, в цьому й полягає творчий процес: дослідити ситуацію якомога ретельніше і визначитися спочатку з головною, стратегічною ідеєю, а потім, працюючи пофакторно, розбирати кожен фрагмент, у разі необхідності уточнюючи, коригуючи загальну картину, але не віддаляючись від визначеної концепції. Наприклад, у другому варіанті опрацьовується ідея створення своєрідного повітряного середовища, в якому буде дуже комфортно людям, що народилися під знаком повітря (Вагів, Близнюків, Водолія), бо для цієї стихії характерний відповідний рух енергій. Саме розташування будівлі на "ніжках" дозволяє повітрю вільно рухатися по ділянці. Планувальна організація території побудована на принципі вільного, розмашистого просування від входу до кінця,"тилу" ділянки, де утворюється рельєф-амфітеатр з допомогою зелених насаджень. Тут створюють декоративний басейн, прикрашений водяними рослинами і камінням, а також висаджують родинне дерево, яке оточує радіальний декортивний город.

Вхід на ділянку утворюють дві доріжки, що перетинаються, символізуючи чоловіче та жіноче (енергії інь та янь), а між ними розташований квітник безперервного цвітіння (*рис. 5*). Ліворуч від квітника — царівна-ялинка, що прикрашає ділянку цілорічно, а особливо яскрава вона на новорічні свята. Простір під будинком може використовуватися для відпочинку й захисту від спеки. Посеред ділянки галявина для розваг дітей і дорослих, а також майданчик, пристосований для

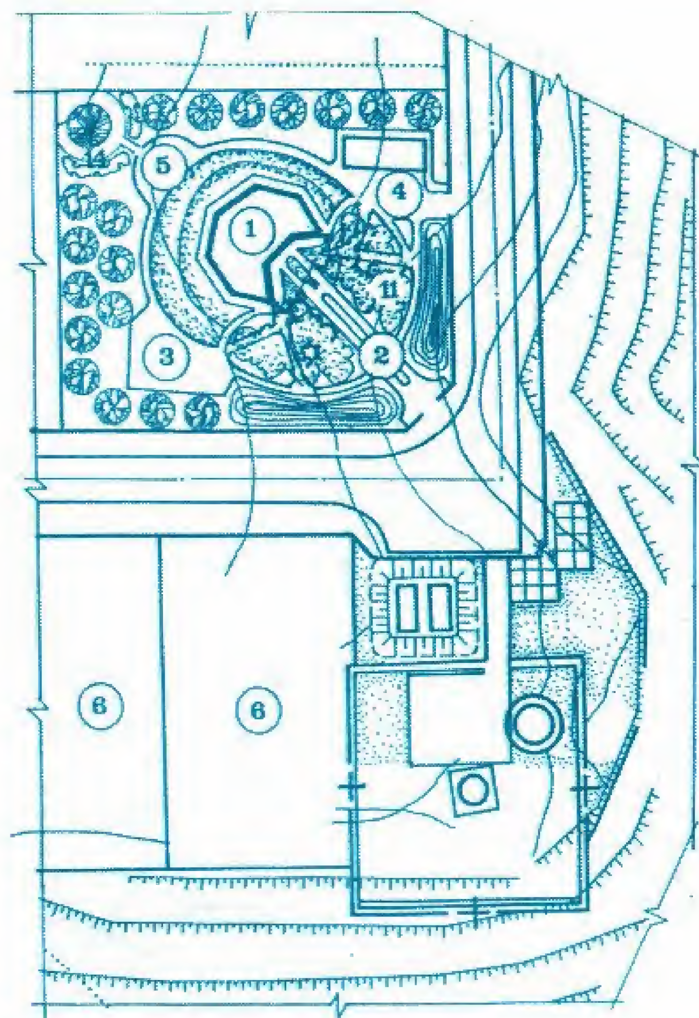

Рис. 7. *Просторово-планувальна організація третьої ділянки (другий варіант)*

спортивних занять. У куті ділянки, що утворюють межі примикаючих сусідніх господарств, передбачається кутовий мангал. Під плодовими деревами висаджують пряні рослини та квіти для запобігання хворобам і відлякування шкідників.

Господарська зона винесена в кут ділянки, що примикає до проїзду. Це дає змогу компактно і зручно використати внутрішній простір і вивільнити територію для створення гармонійного помешкання.

На третій ділянці впроваджена ідея перетікання ландшафту у внутрішній простір будинку, у зв'язку з чим об'ємно-планувальне рішення жилого будинку має відповідну западину, яку об'єднує з будівлею колонада.

У першому варіанті планувальної організації цієї ділянки безпосередньо перед оселею, що розміщена в її центрі, запроектовані будівлі господарського призначення, які візуально відокремлюють житло з боку вулиці, залишаючи відкритим найпривабливішу частину — колонаду з фітоструктурою. Таким чином, з одного боку, посилюється естетично-художня виразність споруди, а з другого — створюється затишний простір між оселею та господарськими спорудами. Але це зумовлює відповідні вимоги відносно їх архітектурно-художнього рішення.

Парадна зона в цьому разі значно розширюється та естетично збагачується (*рис.6*). За необхідності створюється окрема господарська зона, де розміщено гараж і сарай. Поруч з нею маємо спортивний майданчик. У протилежному від господарської зони куті запроектовано терасний декоративний город і так зване родинне дерево, висадження й догляд за яким здійснюються за певним ритуалом за участю всієї родини.

Другий варіант планувально-просторової організації ділянки передбачає повністю відкриту парадну зону, що безпосередньо перетікає у фітоекстер'єрну частину будівлі, створюючи з нею єдине ціле. Таке рішення подобається людям, які впевнені у собі, життєрадісні, відкриті до людей і природного оточення. Господарська зона передбачена у північно-східній частині ділянки, в куті садиби, а спортивний майданчик розміщено з протилежного боку (*рис.7*). По периметру садиби висаджений сад, а в куті, на перехресті суміжних ділянок, зростає вічнозелена ялинка, яка замикає діагональ: парадна алея — будинок — зона відпочинку.

Раячко. Я Вас дуже прошу дати змогу ознайомитися з цими чудовими задумами моїм подругам і ми разом визначимося: хто яку з ділянок замовляє.

Архітектор. Немає заперечень. Але я маю дати деякі роз'яснення щодо втілення цих ідей у життя. Оскільки ми маємо справу з певною частотою енергій, які працюватимуть у конкретних умовах, необхідно забезпечити технологічну чистоту експерименту, тобто чистоту будівельного процесу. Не можна створювати на ділянці сміттєзбірник, спочатку розворушивши, розкопавши й засмітивши геть усю територію, а потім — закидати ями, ховати сміття. Весь процес створення гармонійного середовища має бути чітко спланований, продуманий. На кожному етапі будівництва необхідно не тільки не порушувати гармонійність простору, а, навпаки, підвищувати рівень гармонізації останнього за рахунок структуризації окремих елементів.

Так, спочатку треба вирішити (маючи план просторово-планувальної організації садиби), куди подіти грунт, що вийматиметься: чи вивозити його, чи використати для посилення існуючого рельєфу, оскільки тут стикуються екологічні, естетичні, економічні питання... Наприклад, верхній, родючий, шар грунту зовсім зайвий там, де планується мостіння чи якесь інше покриття, а от на городі чи в ямах під деревами цей грунт необхідний. Тому раціональне переміщення його — справа непроста, бо недоречно за кожним разом переміщати землю з місця на місце: спочатку створити газон, потім його закидати, копаючи ями під дерева, або з траншеї під фундамент сараю, чи щось подібне. А таке трапляється, на жаль, дуже часто.

Необхідно так організувати процес перетворення ландшафту, щоб він весь час приваблював око, з кожним новим кроком поглиблював естетичну насолоду від вашої ділянки, тим більше, що сучасні технології будівництва дозволяють спруджувати домівку, поступово витрачаючи стільки будівельних матеріалів, скільки необхідно щодня, не створюючи складів і громіздких будівельних майданчиків.

Г.І. Болотов, *кандидат архітектури*
Л.М. Кликова, *архітектор-дизайнер*

(Далі буде)

Читачі запитують — спеціаліст відповідає

Нині у будівництві застосовують усе більше нових матеріалів. Не зважаючи на їхні технологічні переваги, а чи не впливають вони негативно на здоров'я мешканців оселі?

В Трофименко, *Сумська обл.*

Треба сказати, що будівельні науки відкидають практику необдуманого застосування штучних будматеріалів. Адже здоровий клімат в оселі залежить від електростатичної заряджуваності поверхонь конструкцій і предметів обстановки. Тут перевага на боці природних матеріалів. Більшість з них або провідники (метали), або напівпровідники, які електростатично не заряджаються, а якщо і заряджаються, то незначно. Інша річ — штучні матеріали. Практично всі вони — ізолятори, а, отже, сприйнятливі до електростатичних зарядів. Відтоді, як штучні матеріали стали широко застосовувати для виготовлення покриття підлог, оббивання меблів, облицьовувальних плівок і т. ін., людина постійно знаходиться у середовищі "штучних грозових розрядів". У насиченій електростатичними зарядами атмосфері людина, рухаючись, безперервно заряджається й розряджається при контакті із заземленими конструкціями.

Будівельна біологія також передбачає використання фарб і пігментів для оброблення осель. Наприклад, для оброблення цегляної кладки доцільно застосовувати вапнисту штукатурку, а для обробки деревини — рослинні й водовідштовхувальні фарби на водній основі. Фарби та штукатурки на основі штучних смол мають низьку проникність для водяних парів, до того ще й характеризуються високою електростатичною заряджуваністю. При цьому не менш важливо знати, на які речовини хімічно розщеплюються штучні продукти, й оцінити ступінь дії цих компонентів на здоров'я людини.

Отже, не все так просто у нашому домі. І на допомогу забудовнику має прийти архітектор. Одне із головних завдань якого — створити в оселі здоровий клімат.

В.Іванов,
будівельник

БІЛЯ КАМІНА

В.В.Тарасюк

Що не кажіть, а все-таки у каміна є щось романтичне, загадкове і привабливе. І це не випадково. Десятки тисяч років тому таємний заворожливий вогонь первісного багаття магічно притягував людину своїми чарами мерехтливого світла, періодично збуджуючи на душі тривогу, радість і заспокоєння. З давніх давен люди ставилися до вогню, як до живої істоти, яка може потішити та зігріти не тільки фізично, а й духовно. Аромат потріскуючих дров, нескінченна гра язиків полум'я породжують у людини відчуття відчуженості та спокою. Мабуть, саме в цьому головне зачарування каміном.

За свідченнями археологічних досліджень, прототипами сучасних камінів у людей кам'яного віку були багаття, які влаштовувалися біля виходу з печери у призьбених бокових заглибленнях. За димохід правили зазвичай природні щілини у стелі. Багаття при вході в печеру використовувалося не тільки для приготування їжі, а й для збереження тепла в заселеній печері, діючи за принципом сучасного звичайного калорифера, розміщеного при вході до магазину, офісу, вокзалу тощо. На ньому нагрівали каміння, котре потім переносили вглиб печери. Це, мабуть, стало головним принципом виживання печерних людей у льодовиковий період, що виявився найскладнішим і найжорстокішим випробуванням не тільки для первісної людини, а й для всього живого на землі. У цей період на землі і в глибинах океанів, морів і річок загинула більшість представників рослинного і тваринного світу. Лиха доля спіткала й наших найближчих родичів — приматів, які змогли вижити тільки в екваторіальних зонах. Таким чином, виживанню первісної людини в льодовиковий період і в подальшому розвитку людської цивілізації ми зобов'язані насамперед вогню і тим першим примітивним камінам, котрі обігрівали людей, рятуючи їх від неминучої загибелі.

Навчившись працювати з каменем, люди споруджували в печерах печі, які за принципом своєї дії нічим не відрізняються від сучасних камінів. Місце розташування печі-каміна визначалося з розрахунку можливості для відведення диму через природні щілини у стелі печери. З часом отвори для димоходів люди навчилися робити й самі.

Спорудження печей-камінів з каміння дозволило людям використовувати тепло вогню ефективніше. Більш того, рукотворні печі-каміни стали поштовхом для розвитку олов'яного та мідного віків.

Простота спорудження печі-каміна й доступність матеріалу для її спорудження супроводжувала осілих і навіть кочових людей десятки тисячоліть.

Будівництво постійного житла із дерева, глини та каменю (залежно від регіону) на території сучасної України значною мірою змінили конструкцію печі-каміна. На зміну їй прийшла багатофункціональна піч.

Принцип дії в неї такий самий, як і в каміна. Але завдяки її масивності (за своїми розмірами вона іноді займала третину або чверть хати) тепловіддача значно підвищилася. З піччю був пов'язаний весь побут селянської сім'ї. Піч нагрівала хату, в ній готували їжу, на ній спали, гралися діти, сушили одяг, зерно, гриби тощо. Крім того, в Україні піч використовували і як лазню. Залізши всередину ледь остиглої печі, можна було позбавитися багатьох хвороб.

З часом сільські будівлі стали значно більшими і це спонукало до появи в хаті багатьох печей: опалювальних (грубок), варильних (кухонні плити), універсальних ("русская печь" і припічки), печей-котлів, камінів, комбінованих печей, господарчих та ін.

Поява централізованого та індивідуального і парового опалення житла, а також газових та електричних варильних плит витіснили печі з нашого побуту. Разом з тим, зацікавленість володарів приватних будівель найстародавнішими печами-камінами збільшується з кожним роком. І це не дивно. XXI століття наповнене стресовими ситуаціями, великими навантаженнями на мозок людини, постійним напруженням ритму життя як вдома, так і на роботі. Усе це негативно впливає на здоров'я людини. Ми почали відчувати необхідність у допомозі психотерапевтів, щоб періодично розвантажувати свій мозок від негативних накопичень. Значною мірою може замінити психотерапевта палаюче багаття домашнього каміна. Крім того, камін — це не тільки краса, а й затишок

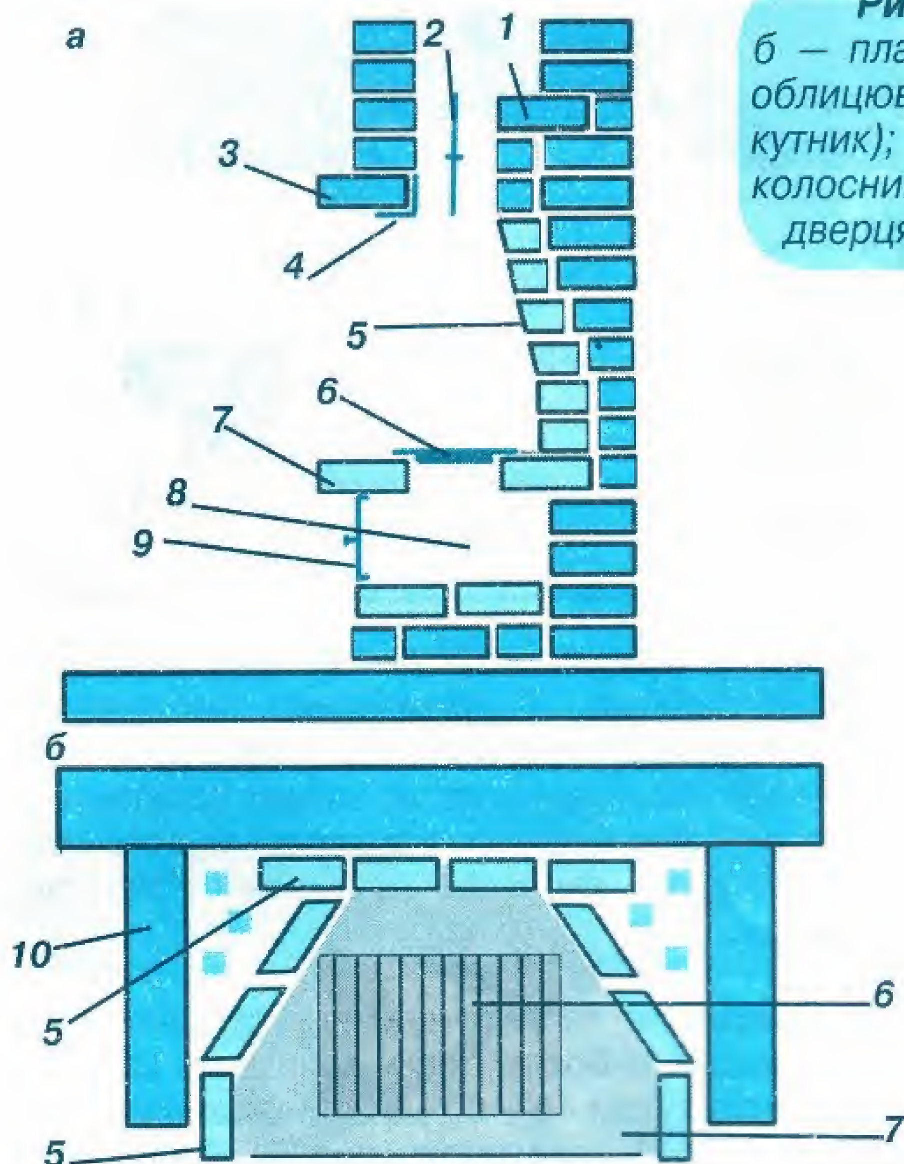

Рис. 1. Конструкція каміна з підзольником: а — розріз; б — план; 1 — виступ (димовий зуб); 2 — димова заслінка; 3 — облицювання каміна шамотною цеглою; 4 — перемичка (стальний кутник); 5 — облицювання паливника шамотною цеглою; 6 — колосникова решітка; 7 — черінь паливника; 8 — підзольник; 9 — дверцята для очищення підзольника; 10 — корпус каміна

для задушевної атмосфери в родині і спілкування з друзями.

За своєю конструкцією каміни бувають вбудованими, прибудованими та відкритими (острівними).

Вбудований камін (англійського типу) займає мінімум місця в кімнаті, але його можна споруджувати тільки в цегляному будинку, який будується одночасно з кладкою стін, оскільки частина паливника і весь димохід заховані у товщі стіни. Вхід паливника обрамовується виступаючою в півцеглини кладкою. Залежно від розмірів приміщення внутрішні розміри паливного отвору (порталу) коливаються від 66x51 до 130x90 см.

Прибудований камін (чеський, фінський варіанти), як правило, споруджують біля стіни-перегородки між кімнатами. Як і вбудований, прибудований камін бажано споруджувати разом з кладкою стіни, що дозволяє зменшити витрати будівельних матеріалів. У даному разі стіна виконує роль однієї із сторін паливника і димоходу (*рис. 1*). Облицювальну частину каміна та паливник викладають шамотною цеглою на шамотному розчині.

Відкритий (острівний) камін (фінський варіант) порівняно з вбудованим і прибудованим забезпечує найбільшу тепловіддачу, але значно зменшує площу кімнати і складно вписується в її загальний інтер'єр. Крім того, для відкритого каміна-вогнища потрібен навісний димозбірник і димохід.

Розташування каміна. Дуже зручно для сімейного відпочинку спорудити камін у вітальні чи на веранді. Якщо в будинку є кабінет-бібліотека, то в ній теж облаштовують камін.

Дуже важливо правильно вибрати місце для розміщення каміна. Вбудований і прибудований каміни розміщують уздовж стін, при торцевій стіні або в куті кімнати.

При ширині кімнати 3,5 — 4 м і більше камін розміщують уздовж стіни, а у вузьких кімнатах — при торцевій стіни чи в куті.

Інколи розміщують камін біля холодної (зовнішньої) стіни. Це забезпечує вигідне розподілення конвекційних потоків повітря в кімнаті: уздовж підлоги рухатиметься тепле повітря. У такій кімнаті люди завжди почуватимуться комфортно.

Разом з тим, у кліматичних умовах України (крім південних регіонів) це буде спричинювати сильне охолодження димових газів у димовому каналі, розташованому в зовнішній стіні, що супроводжуватиметься конденсацією вологи і зменшенням тяги. Більше того, тепло частково витрачатиметься на "нагрівання" повітря на вулиці.

Цих недоліків деякою мірою можна уникнути, розмістивши димохідний канал окремо від зовнішньої стіни.

При розміщенні каміна біля внутрішніх стін зручніше розташовувати димохідні канали — і зникнуть витрати тепла на "обігрівання" вулиці, але внаслідок конвекції холодне повітря рухатиметься від вікон і зовнішніх стін уздовж підлоги в напрямку каміна. В такій кімнаті буде постійно дути по ногах.

Цей недолік відсутній у каміна-вогнища, який розташовують у центрі кімнати.

Острівне розміщення каміна в центрі кімнати рекомендується при площі її не менш як 30 м^2 з планом, близьким до квадрата.

Конструкція каміна. Головними конструктивними елементами каміна є основа (фундамент), корпус, паливник, димозбірник і димохід. Нормальне функціонування каміна в основному залежить від правильного співвідношення всіх його елементів.

Фундамент каміна роблять з бетону, бетонних блоків або з бутового каменю з використанням цементного розчину 1 : 3.

Фундамент під камін не зв'язують з фундаментом будівлі, щоб уникнути зіпсуття печі після природного осідання будинку. Ширина осадочного шва, заповненого піском, — 40—50 мм. Поверх

Співвідношення параметрів головних елементів каміна

Об'єм приміщення, м^3	Портал, см		Висота димозбірника	Глибина паливника	Поперечний переріз димоходу
	ширина	висота	см		
40-60	66-70	51-60	63	41-46	14x27
60-90	70-100	60-76	63-81	46-51	27x27 (40)
90-120	100-130	76-90	81-107	51	27x40 (40x40)

фундаменту не менш як на 180 мм вище рівня грунту улаштовують гідроізоляційний шар — два шари руберойду (щоб уникнути проникнення вологи в цегляну кладку каміна).

При облаштуванні під будинком підвальних приміщень із залізобетонним перекриттям немає необхідності в облаштуванні фундаменту під каміном. У таких випадках після гідроізоляції з/б плити перекриття у місці облаштування каміна розпочинають кладку його корпусу.

Піч-камін (спрощений варіант печі) не дуже складно спорудити, але слід пам'ятати, що порушення технології будівництва чи розрахованої конструкції може суттєво вплинути не тільки на його ККД, а й на його роботу.

Корпус каміна. Для кладки корпусу використовують високоякісну червону глиняну цеглу пластичного пресування або шамотну вогнетривку. Міцність цегли на стискання від 100 до 200 кг/см^2. За 1—2 дні до кладки каміна виготовляють глиняно-піщаний розчин у співвідношенні 1 : 1 (1 : 1,5) — для пісної глини, 1 : 2 (1 : 2,5) — для жирної. Пісок має бути яристого типу. Розчин повинен мати консистенцію густої сметани. Якість глиняно-піщаного розчину перевіряють так: виготовлену з глини кульку діаметром 40—50 мм кладуть між дощечками й затискують до появи на кульці тріщин. Розчин вважається нормальним, якщо тріщини з'являються при затискуванні дощечок на 1/3 діаметра кульки, при появі тріщин раніше (пісний розчин) до розчину слід додати жирної глини, пізніше (жирний розчин) — пісок.

Шамотну цеглу перед кладкою тільки змочують, а червону глиняну тримають у воді доти, доки з неї не перестануть виділятися бульбашки повітря. Це значною мірою сприятиме збереженню пластичності розчину й полегшить його видавлювання при кладці наступного ряду, що забезпечить тонкі шви, які не повинні перевищувати 8 мм. Кладку шамотної вогнетривкої цегли роблять на вогнетривкій глині, до якої додають порошок шамотної цегли. Це винятково важливо при кладці паливника, тому що пісок за високих температур утворює плавкий силікат.

Для спорудження корпусу можна також використовувати природний або обтесаний камінь.

Паливник. Оптимальна глибина паливника — від 41 до 51 см. За меншої глибини можливе попадання диму до приміщення, а за більшої — значно зменшується тепловіддача. Для поліпшення останньої верхню частину задньої стінки паливника викладають з деяким нахилом уперед, бокові — з розширенням вперед до його отвору. При викладанні стінок із шамотної вогнетривкої цегли ККД тепловіддачі може сягати 15%. Цей показник можна підвищити до 25%, якщо бокові, задню вертикальну й похилу стінки обшити чавунною плитою або листовою сталлю товщиною 3—5 мм. Чавунні плити чи листова сталь повинні мати зазори між стінками паливника не менш як 2—3 см, щоб уникнути руйнування каміна при їх розширенні під час нагрівання. Збільшити тепловіддачу можна ще, улаштувавши в бокових стінках паливника духовки.

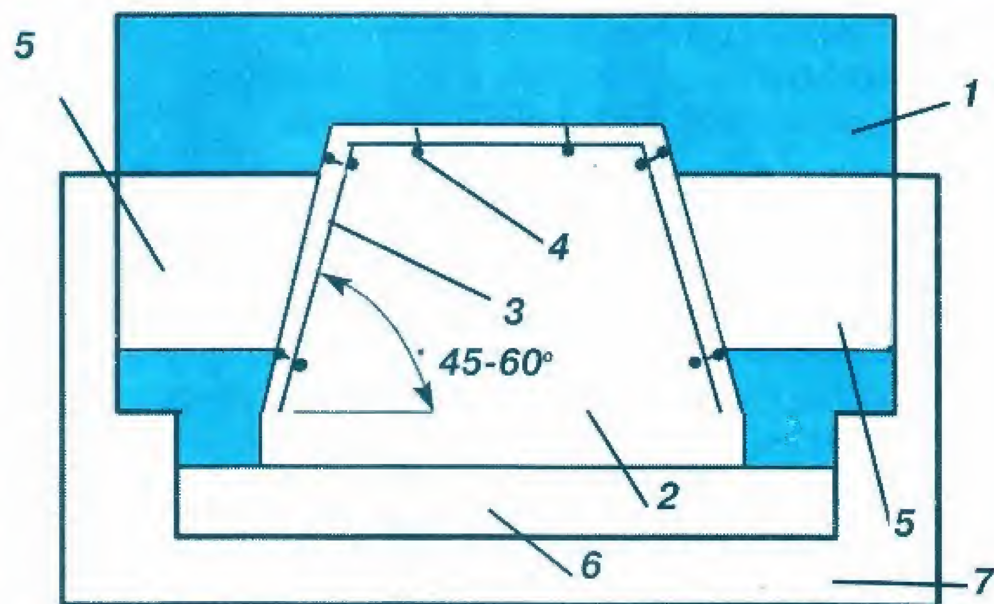

Рис. 2. Схема каміна з чавунними плитами паливника й боковими духовками: 1 — корпус каміна; 2 — паливник; 3 — чавунні плити; 4 — кріплення чавунних плит до стінок паливника; 5 — бокові духовки; 6 — передпаливний майданчик; 7 — вогнетривкий матеріал на підлозі (листова сталь, кахель, мармур тощо)

Для поліпшення тяги й відбиття променистого тепла у приміщенні бокові стінки паливника роблять скошеними під кутом 45— 60°, а задню стінку (з 1/3 — 1/2 її висоти) — нахиленою (*рис. 2*). При обшиванні стінок чавунними листами і при спорудженні бокових духовок це дозволяє підвищити ККД до 30—35%.

Передній кінець паливника повинен мати низьку металеву решітку, яка запобігатиме випадінню вугілля. Перед порталом натягують дротяну сітку, яка дозволяє залишати камін на деякий час без догляду.

Установлення на полі паливника біля його задньої стінки скобоподібної металевої підставки дасть змогу використовувати камін для приготування шашликів і смаження дичини.

Підзольник розміщують під паливником, який використовується для збирання попелу й для припливу повітря, що значно покращує згоряння палива. Щоб уникнути потоків повітря на рівні підлоги, дно підзольника піднімають над підлогою не менш як на 200 мм. Між паливником і підзольником розташовують чавунну колосникову решітку. У більшості стандартних камінів різних фірм підзольник відсутній. Замість нього використовують кошик-решітку на ніжках висотою 80 — 120 мм, яка установлюється на дно паливника. Кошик для спалювання дров можна виготовити й самому із стального прута діаметром 10—15 мм. Елементи кошика розміщують через 10 —15 мм (*рис.3*). При спалюванні дров попіл збирається на дні паливника. Прибирають його так, як і з підзольника — після охолодження каміна.

Димозбірник. У нижній частині димохід повинен мати пірамідальне або півпірамідальне розширення, яке поліпшує відведення гарячих газів із паливника в димохід. У верхній частині пірамідального (півпірамідального) димозбірника встановлюють димовий виступ ("димовий зуб"), який не допускає проникнення холодного повітря до приміщення. На 12 — 15 см нижче димового

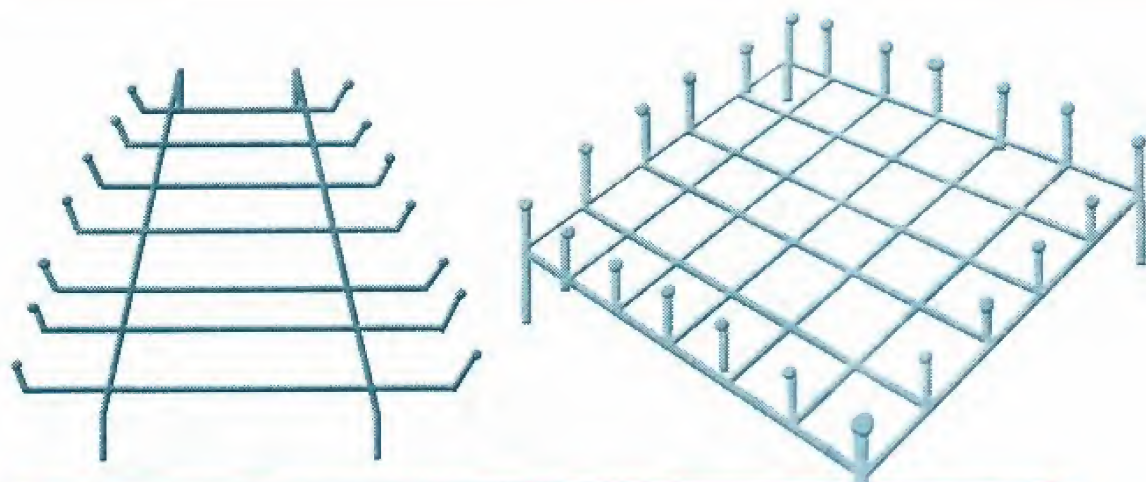

Рис. 3. Варіанти кошиків для паливного матеріалу в камінах без підзольника

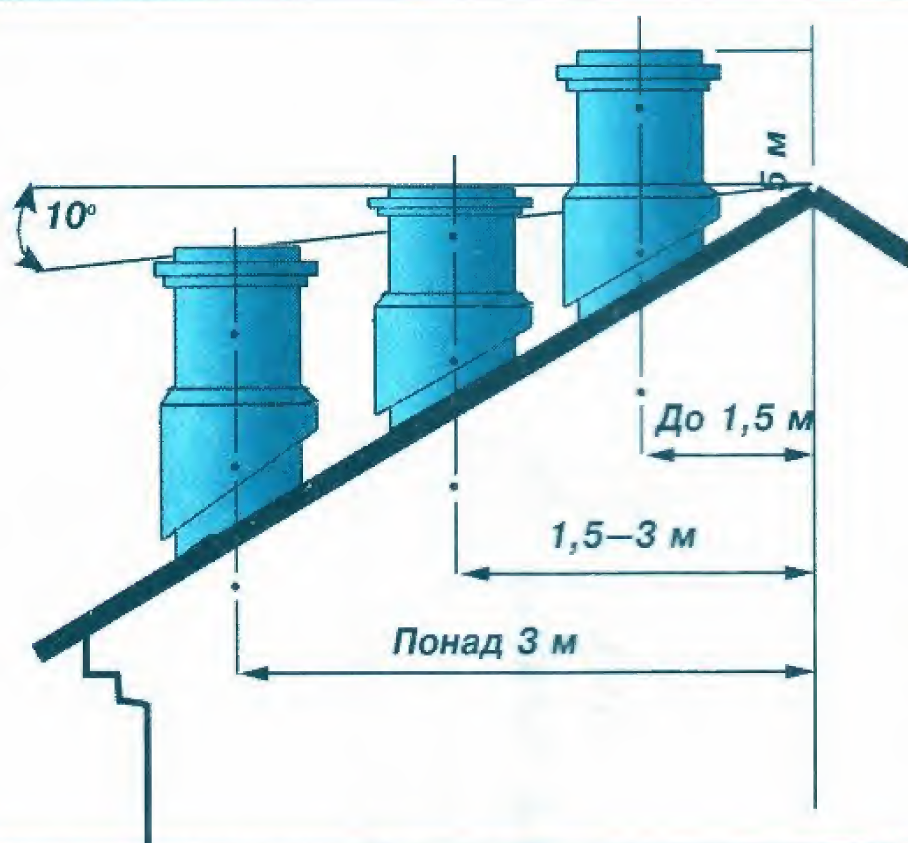

Рис.4. Розміщення труб димоходу над покрівлею

порога встановлюють поворотну димову заслінку, яка не допускатиме проникнення холодного повітря у приміщення, коли камін не працюватиме. Крім того, з допомогою димової заслінки регулюють тягу в димоході. Ширина заслінки має бути не меншою за 1/16 висоти порталу, а її площа — у 1,25 разу більшою за поперечний переріз димоходу. Нерідко заслінку розташовують у димоході, що суттєво не впливає на роботу каміна, але деякою мірою заважає очищенню димоходу від сажі.

Димохід роблять вертикальним, а в разі прибудови каміна до стіни допускається його нахил до 30°. Горизонтальне положення димоходу не дозволяється, тому що це може призвести до зменшення тяги й до попадання диму у приміщення. При висоті димоходу 8 м внутрішній діаметр труби має бути не меншим 20 см. Якщо висота труби менша, то отвір повинен бути більшим (пропорційно зниженню висоти труби). У цьому разі стандартні димові заслінки, розташовані в димоході, непридатні — заслінка не повинна зменшувати димохід.

Внутрішня поверхня труби має бути гладенькою — це забезпечить її очищення.

Димові труби роблять з червоної цегли або з азбестоцементних труб, які обкладають цеглою. Для поліпшення тяги і для запобігання попадання в трубу опадів над нею ставлять козирок (дефлектор).

Якщо камін і варильна піч чи грубка мають одну димову трубу, то запалювати їх можна тільки в різний час, а не одночасно. Кожна піч повинна мати свою димову заслінку.

Розміщення труб димоходу над покрівлею. Димові труби розміщують якомога ближче до гребеня покрівлі. Частину труби вище покрівлі називають головкою. Висота головки труби залежить від того, на якій відстані вона розташована від гребеня (*рис. 4*).

Головку виводять на 500 мм вище гребеня, якщо вона розташована не далі 1,5 м від гребеня. Головку виводять до рівня гребеня покрівлі, якщо вона знаходиться на відстані 1,5 — 3,0 м, і нижче рівня гребеня покрівлі до прямої лінії під кутом 10° до горизонту, якщо від труби до гребеня відстань перевищує 3 м. Якщо труба розташована близько до високої сусідньої будівлі чи до дерев із щільною кроною, її теж необхідно наростити з розрахунку кута 10°, щоб уникнути перевертання диму від завихрення повітря вітром. У всіх випадках труба повинна бути піднята вище рівня даху не менш як на 500 мм. Для кладки труби вище рівня даху слід використовувати цементний розчин з 3 — 4 частин піску і 1 частини цементу.

Слід пам'ятати, що відстань внутрішньої поверхні димових каналів до займистих конструкцій будівлі не повинна бути меншою за 37 см. Тому піч-камін і димохід споруджують з відповідним відступом від дерев'яних стін або передбачають між ними спеціальну цегляну кладку.

Оздоблення каміна у більшості випадків залежить від якості цегли. При гарному зовнішньому вигляді цегли можлива кладка зовнішніх стін з розшиванням швів. Якщо якість цегли невисока, то поверхню каміна оштукатурюють кладочним розчином, до якого для міцності додають цемент: 200—300 г на 10 л розчину з наступним фарбуванням вапняним чи водоемульсійним розчином. Портал каміна в усіх випадках бажано викласти з якісної цегли з розшиванням швів для поліпшення архітектурно-художнього оформлення інтер'єру помешкання.

Дуже гарно виглядають каміни, облицьовані кахелем або цінними породамим каменю.

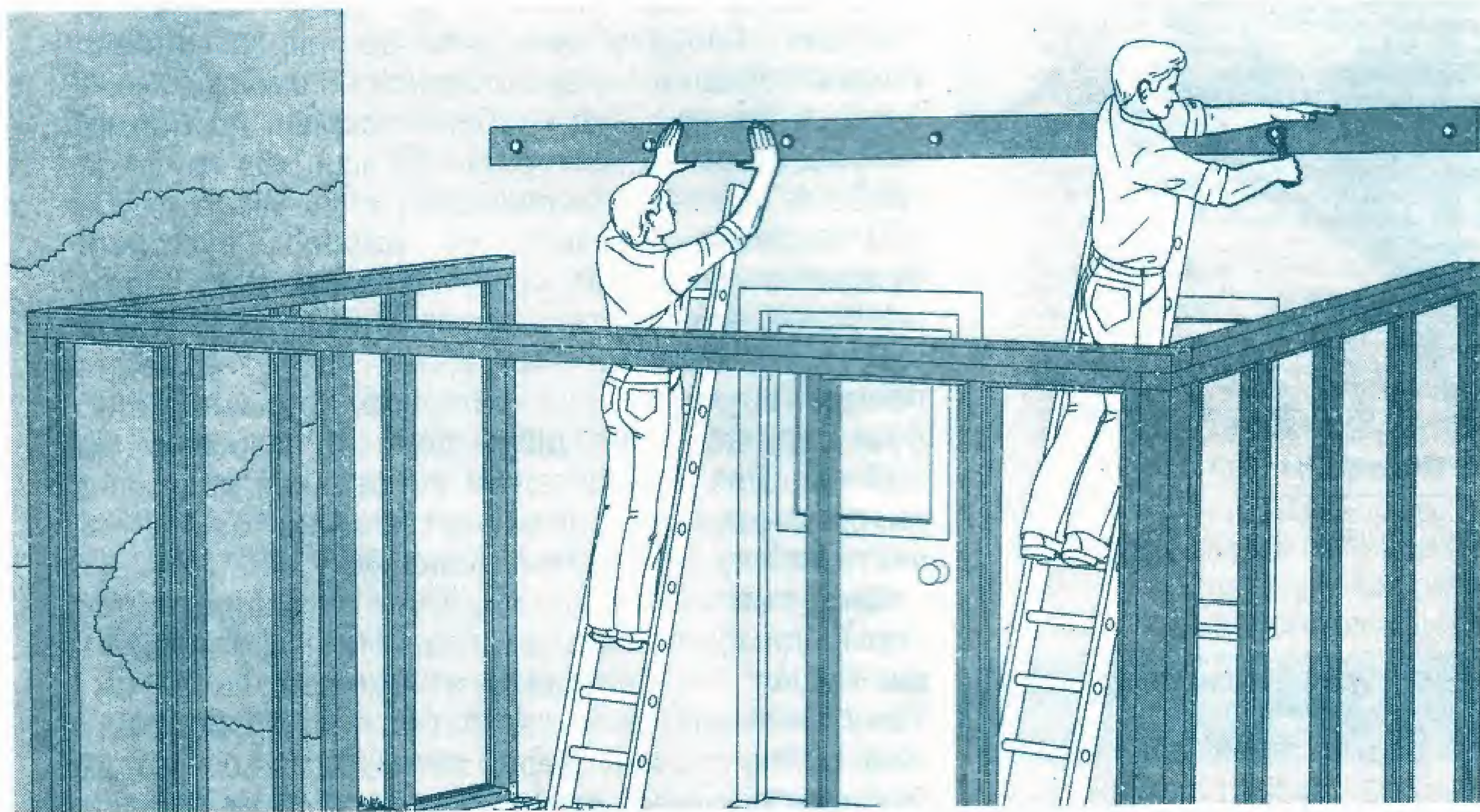
Частину підлоги перед каміном і боки покривають вогненебезпечним матеріалом: листовою сталлю, кахелем чи мармуром тощо. При розташуванні кругового порталу (за острівного розміщення каміна) вогнетривким матеріалом покривають підлогу по всьому периметру каміна шириною не менш як 0,5 м.

(Далі буде)

Відкрите сонцю приміщення — оранжерея

Продовження. Початок у №2-3/2004

Установлення каркаса даху

Установлення поперечної балки. Виріжте поперечну балку 150х50 мм по довжині передньої стіни оранжереї і просвердліть у ній 9-міліметрові отвори з інтервалом 450 мм. Позначте на стіні висоту розміщення поперечної балки по вертикалі, відклавши 300 мм вгору від верхньої крайки обох бокових стін, з'єднайте позначки крейдяною лінією і вбийте по її краях дюбелі; разом з помічником прикладіть балку до стіни з упором на дюбелі і позначте на стіні положення отворів. Зніміть балку і просвердліть 15-міліметрові отвори у позначених точках. Прикріпіть поперечну балку до стіни 100-міліметровими анкерними болтами, спочатку вставляючи болт, а потім затягуючи його гайковим ключем.

Установлення фартуха. З допомогою молотка й зубила з широким лезом відколіть шар штукатурки не більш як 100 мм над поперечною балкою і глибиною 25 мм. Вдавіть крайку гідроізоляційної прокладки шириною 225 мм у зроблений проріз по всій довжині балки. Нахиліть прокладку так, щоб вона накривала балку, і закріпіть крайку смуги у стіні з до- помогою розчину.

Виготовлення шаблона для крокв. Проведіть лінію по центру широкої площини планки 150х50 мм. Поки помічник утримує кінець планки так, щоб центральна лінія прилягала до кута додаткового верхнього бруса передньої стіни, притисніть другий кінець панелі до стику поперечної балки так, щоб її верхня крайка була врівень з верхньою крайкою балки. Прикладіть циркуль до планки так, щоб один його кінець спирався у верхній кут планки, а другий був притиснутий до кінця поперечної балки і, не змінюючи відстані між ніжками циркуля, проведіть першим кінцем лінію вниз по планці. Зніміть планку і обріжте її по лінії дисковою пилкою. Притиснувши обрізаний кінець планки до поперечної балки, позначте на другому її кінці боковий контур додаткового переднього бруса. Продовжіть лінії до крайок

планки і обріжте її по накреслених лініях. Використовуючи планку як шаблон, розмітьте й підготуйте крокви.

Установлення кроков. Прибийте брус 100х 50 мм щільно до стіни будинку з обох сторін оранжереї між поперечною балкою та верхнім брусом бокових стін. Установіть крокви з інтервалом не більш як 600 мм, закріпивши їхні нижні краї навпроти проміжних вертикальних стояків. Прикріпіть крокви до верхнього бруса з допомогою зв'язок, вбиваючи цвяхи через отвори у металічних фланцях.

Установлення блоківки даху. Прибийте в основу дерев'яні бруски 100х50 мм між суміжними кроквами по верху додаткового верхнього бруса, створивши цим самим основу для засклення даху. Зріжте поверхню брусків так, щоб вона була врівень з нахиленою поверхнею крокв, а передня грань — врівень з переднім торцем крокв.

На внутрішній поверхні засклення може конденсуватися волога. Щоб запобігти конденсації на внутрішній поверхні верхнього бруса передньої стіни, залаштуйте V-подібний простір між блоківкою і верхнім брусом, що зрізаний під відповідним кутом, планками 100х50 мм. Останні утворюють таку вертикальну поверхню, щоб вода не потрапляла на верхній брус.

Залаштування трикутних секцій, створених нахилом даху. З 18-міліметрової обробної фанери виріжте трикутний шматок для обшивки ділянки між верхнім брусом бокової стіни і крайньою кроквою. Прибийте її цвяхами до крокви, верхнього бруса і вертикального стояка, що прилягає до поперечної балки, з інтервалом 150 мм. У такий самий спосіб залаштуйте трикутну ділянку на протилежній боковій стіні. Щоб завершити обшивку, виріжте планку 100х х25 мм і прибийте її зовні верхніх брусів.

(Далі буде)

Мудрості будівельника

Перша ознака мудрості — не берись ні за які справи; друга ознака мудрості — взявшись за справу, доведи її до завершення.

Древньоіндійський вислів

"Патронташ" для свердл і стамесок

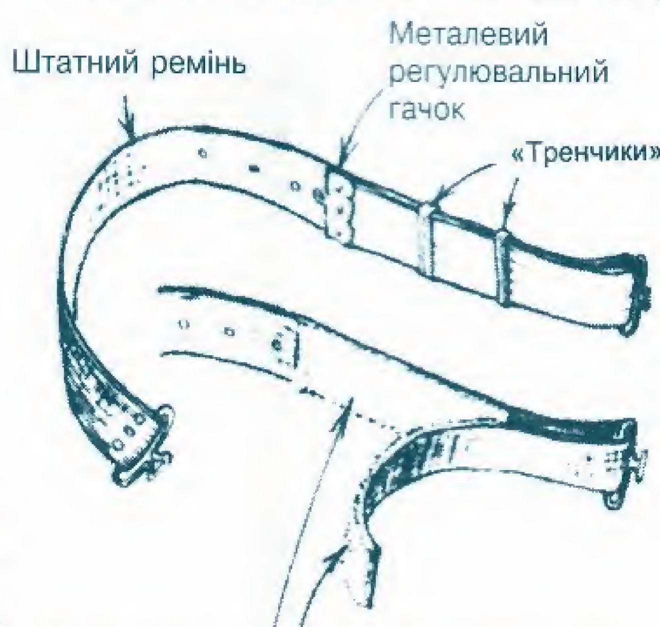
Під час зведення осель дуже важливо завжди мати під рукою необхідний інструмент. Цей простий за конструкцією "патронташ" допоможе вам вирішити цю проблему й скоротити непродуктивні втрати часу.

Зшийте фартух з полотняного полотна чи брезенту, а потім пристрочіть до нього шматок тканини так, як показано на малюнку. Свердла й бурави, стамески й долота, ножі й пасатижі — усе це буде при вас, де б ви не знаходилися - потрібно лише прив'язати до поясу фартух й розкласти в його кишеньки інструмент.

Зручний ремінь

Щоб ремінь для інструментів можна було простіше підігнати під необхідний розмір майстра, доопрацюйте його, приклеївши до внутрішнього боку смужки "липучки" так, як показано на малюнку.

За допомогою липучок можна підібрати потрібний розмір

Тепер, чи будете ви працювати у шортах і футболці або у товстій куртці, регулювання поясу за потрібним розміром займатиме лічені секунди.

З допомогою "липучок" ремінь можна точно підганяти під необхідний розмір.

Шаблон для кривих

Якщо ви спробуєте накреслити криву з допомогою гнучкої рейки, її доведеться утримувати двома руками, а олівець — у зубах.

З допомогою нескладного пристосування ви зможете розмічати лінії різної кривини легко й просто. Вклейте у смужку тонкої фанери або оргаліту круглі стриженьки-шканти, а у стопорному бруску просвердліть відповідні отвори.

Щоб сформувати потрібний контур шаблона, достатньо виставити рейку з допомогою шкантів за заданою кривою — тертя перешкоджатиме просковзуванню стриженьків в отворах стопорного бруска.

Поради господарю

Оббиту емаль чавунної ванни можна відновити сухими білилами і клеєм БФ-2. Для цього поверхню чавуну очищають наждачною шкуркою, промивають бензином і добре просушують. Потім потрібно покласти тонкий шар клею, додати невелику кількість сухих білил, перемішати з клеєм і розрівняти по всій поверхні. Так повторити кілька разів через 1—1,5 год доти, поки їх товщина не зрівняється з товщиною емалі ванни.

У системі опалення індивідуального будинку потрібно постійно поповнювати рівень води у розширювальному бачку. Пропонується залити в бачок 20—30 г машинного масла. Тонка плівка буде перешкоджати випаровуванню води, і зниження рівня її припиниться.

Мозолі і "водяні" пухирі на руках від роботи лопатою, вилами, сокирою тощо не з'являться, якщо рукоятки інструментів трохи обпалити на вогні (до потемніння).

Працювати в гарячій воді голими руками — а інколи це необхідно — заняття малоприємне. Захистити руки від опіків допоможуть двошарові рукавиці. Спочатку одягають тонкі шерстяні, а поверх них гумові рукавиці.

Найпростіший сонячний водонагрівник для літнього душу та інших побутових потреб можна зробити з фреонового конденсатора від холодильника, що вийшов з ладу. Конденсатор — чорна металева панель на задній стінці холодильника — приєднується до бачка з водою. Повернутий до сонця конденсатор поглинає тепло і забезпечує конвекцію води, нагріваючи її.

Лампочки чергового освітлення перегорають дуже швидко — вночі напруга підвищена. Щоб можна було вмикати їх вночі на половину потужності, достатньо встановити подвійний вимикач і в його корпусі змонтувати напівпровідниковий діод типу Д226. В одному положенні вимикача лампочка працюватиме на повну потужність, в іншому — на половинну.

Електролампочка "має звичку" припікатися до патрона, тому, викручуючи її, ви ризикуєте відломити колбу від цоколя. Перед тим як вкручувати лампочку в патрон, натріть різьбу цоколя графітом м'якого олівця: лампочка викручуватиметься без докладання зусиль.

Можна легко захистити помешкання від пожежі. Для цього в магістральній електропроводці після електролічильника у фазному провіднику роблять розрив електроланцюга. У цей розрив послідовно під'єднують автоматичний вимикач на 15—25 А, який встановлюють біля вхідних дверей. До розриву ланцюга під'єднують окрему лінію електроживлення холодильника. Тепер, виходячи з дому, необхідно натиснути автоматичний вимикач, тоді з усіх електроприладів, крім холодильника, буде знято напругу.

Шнур електроінструментів (рубанка, пилки, газонокосилки) часто пошкоджують (перерізують, перерубують). Надійне водонепроникне з'єднання можна забезпечити простим способом. Жили з'єднують й ізолюють ізоляційною стрічкою, як звичайно. Потім беруть гумову чи хлорвінілову трубку і розмочують її у розчиннику (гумову — в бензині, хлорвінілову — в ацетоні). Трубки набухають і збільшуються в діаметрі і легко насуваються на місце з'єднання, а висохнувши, щільно його охоплюють.

Ввести електропровід у квартиру через канал із труби чи металорукав не так просто. Для полегшення цієї роботи можна скористатися пилососом. Паперову кульку з ниткою поміщають в металорукав і продувають пилососом доти, поки він не з'явиться з іншого боку. Після цього залишається прив'язати провід до нитки і протягти його через металорукав.

Якщо кахельна плитка відпала від стіни, її можна приклеїти клеєм із розчиненого в ацетоні пінопласту. Для цього по кутах плитки потрібно покласти чотири шматочки пінопласту розміром приблизно 20x20x20 мм і капнути на них з піпетки по 20—25 крапель ацетону. Через кілька секунд пінопласт розчиниться, після чого плитку щільно притискають до стіни. Через півхвилини клей схватиться. У такий самий спосіб можна підклеювати підошви на взутті, лінолеум, паркет та ін.

Поради господині

Картопля підсмажиться швидше і буде смачнішою, якщо її помістити на кілька хвилин у гарячу воду, а потім дати їй обсохнути.

Жир під час смаження менше розбризкується, якщо на сковорідку насипати трохи солі.

Щоб позбавитися неприємного запаху під час смаження риби, в олію, на якій смажать рибу, кладуть очищену і порізану картоплину.

Коли варите м'ясо, обов'язково зливайте перший бульйон після кількох хвилин кипіння. А на другому бульйоні, який міститиме набагато менше нітратів, вже можна варити будь-який суп чи борщ.

Жовтий наліт на стінках ванни, крім спеціальних засобів, непогано видаляє і відбілювач для білизни, розведений до густини сметани. Стінки покривають цим розчином, після висихання його видаляють мокрою ганчіркою. Якщо ванна сильно забруднена, "операцію" слід повторити.

Застарілого мильного нальоту і жовтизни на емалі ванни можна також позбутися, використовуючи розчинник для олійних фарб чи скипидар. Суху поверхню ванни протирають ганчіркою, змоченою розчинником, потім остаточно промивають пральним порошком.

Часто крайки килима, що лежить на підлозі, загинаються і передчасно зношуються. Щоб не допустити цього, із зворотного боку килима по всій довжині крайки приклейте клеєм БФ-6 щільну тасьму шириною 20 мм. Ця нескладна операція подовжить життя килима.

Очищати радіатори опалення від пилу зручно за допомогою пульверизатора, який входить до комплекту пилососа. Струмінь води і повітря спрямовують на радіатор, попередньо підклавши під нього ганчірку — на неї стікатиме брудна вода.

Чистити радіатори опалення буде зручніше, якщо до арсеналу насадок для пилососа додати йоршик для миття посуду.

Двері, пофарбовані в коричневий колір чи під фактуру дерева, мити не потрібно. Краще витерти їх ганчіркою, злегка змащеною вазеліном чи просоченою рослинною олією, а потім ще й насухо протерти.

Якщо ви хочете замінити напірник у подушки чи перини і не напилити у кімнаті, у старому напірнику зробіть щілину і пришийте її до нового. Коли весь вміст перейде в новий чохол, старий відпоріть.

Плями на полірованих меблях видаляють ганчіркою, змоченою теплою мильною водою, а потім витирають насухо вовняною тканиною чи фетром. Не користуйтеся спиртом, ацетоном, одеколоном, тому що спочатку вони дають блиск, а потім поверхня тьмяніє.

Дзеркало і віконне скло добре очищає солона вода.

На полірованих меблях, дзеркалах, плафонах дуже швидко з'являється пил. Щоб позбавитися цього, приготуйте суміш з 1 частини шампуню, 1 частини антистатика, 8 частин води і протріть нею зазначені поверхні — осідання на них пилу зменшиться.

Віконне скло не запотіватиме і не замерзатиме, якщо з внутрішнього боку натерти його сумішшю, що складається з 1 частини гліцерину і 10 частин денатурату. Замерзлі вікна можна протерти ганчіркою, змоченою у міцному розчині кухонної солі (2 столові ложки на склянку води). Протирати потрібно доти, доки лід не зійде.

Три ... на вибір

Наче виникає із картини

Стіл, робоча дошка якого може підніматися і фіксуватися на стіні, дуже зручний. Найчастіше для цього один із торців стільниці кріплять до стінного бруса на завісах або шарнірах, тоді як вільний, протилежний кінець спирається на підставку, що відкидається. У складеному вигляді така конструкція не прикрашає інтер'єру, тому що підставка опиняється із зовнішнього боку.

А якщо застосовувати інший принцип розкладання? Погляньте на малюнок: те, що ми бачимо на малюнку, аж ніяк не нагадує стіл — просто декоративне панно. Але ось нижня частина панелі висувається з рами: при цьому штифти, встановлені вверху бокових сторін стільниці, ковзають униз по напрямних пазах у боковинах рами. Після того, як верхня частина панелі займе крайнє нижнє положення, з-під неї відкидається опора. При складанні вона опиняється всередині між стільницею і стіною, а зовні видно лише робочу поверхню стола, яка може бути покрита пластиком або синтетичною плівкою, красивими матеріалами, що миються, або просто ошатно пофарбована.

Стіл виготовляють з листа товстої фанери або ДСП; для рами потрібні кілька дощок товщиною 25 мм. Ближче до пристінного торця стільниці шурупами на клеї кріпиться круглий стрижень діаметром 25 мм і довжиною, яка на 40 мм перевищує ширину панелі: відрізки стрижня, що виступають з кожного боку, виконуватимуть роль напрямних штифтів, ковзаючих у пазах боковин рами.

Розміри панелі стола обираються довільно, згідно з Вашими вимогами й можливостями, проте стільниця має бути довшою за опору, яка відкидається.

Орієнтовні габарити наведеного тут варіанта — 750x1200 мм. Така стільниця зручна при складанні й досить простора для більшості домашніх робіт. Внутрішня частина рами приблизно на 5 мм має бути ширшою за панель.

Напрямні пази для штифтів утворені двома планками, що кріпляться до рами шурупами. У нижній частині передніх планок є дві пари гнізд під штифти — для установлення необхідної висоти стола. Коли вона вища за звичайну, опора не відкидається (тримається на шарикових фіксаторах), а на її місце — у паз — вставляється інша, вища за неї. Поверхню стіни, що під рамою, рекомендуємо оклеїти красивою клейонкою або закрити листом оргаліту. Зробивши ширину рами із запасом, всередині неї можна влаштувати кілька невеличких полиць.

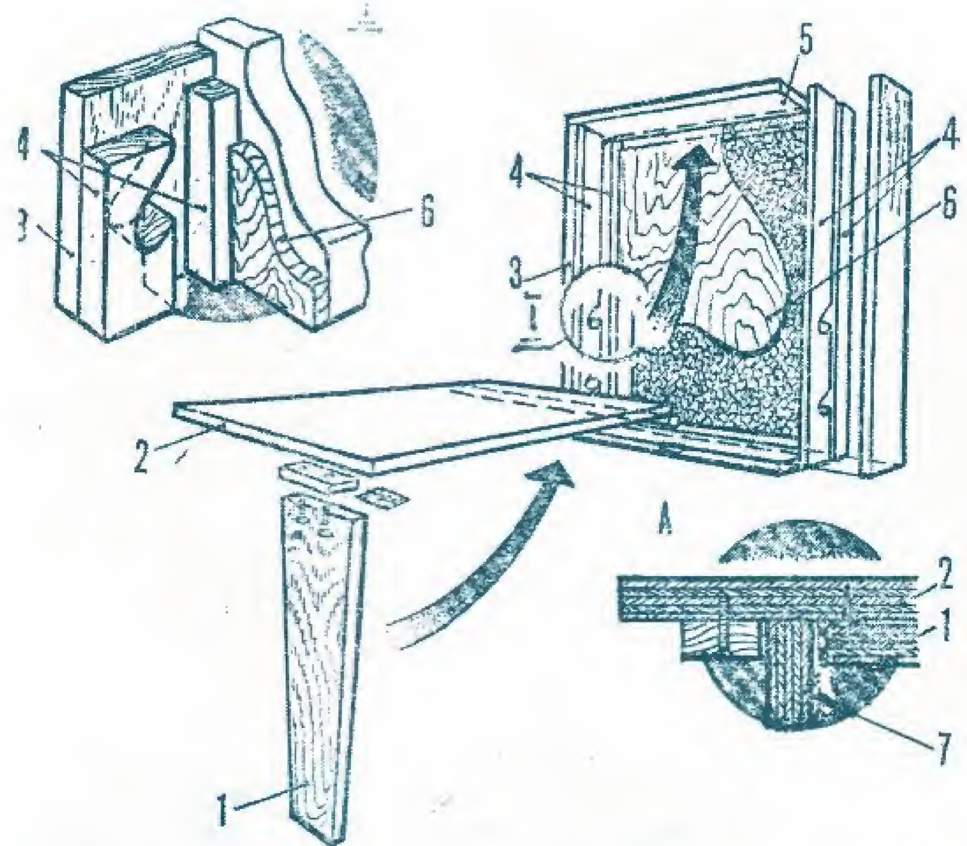

Схема стола, що виникає з рами на стіні: 1 — відкидна опора; 2 — стільниця; 3 — боковини настінної рами; 4 — планки-напрямні; 5 — верхня дошка рами; 6 — настінний захисний лист; А — установлення додаткової подовжньої опори 7

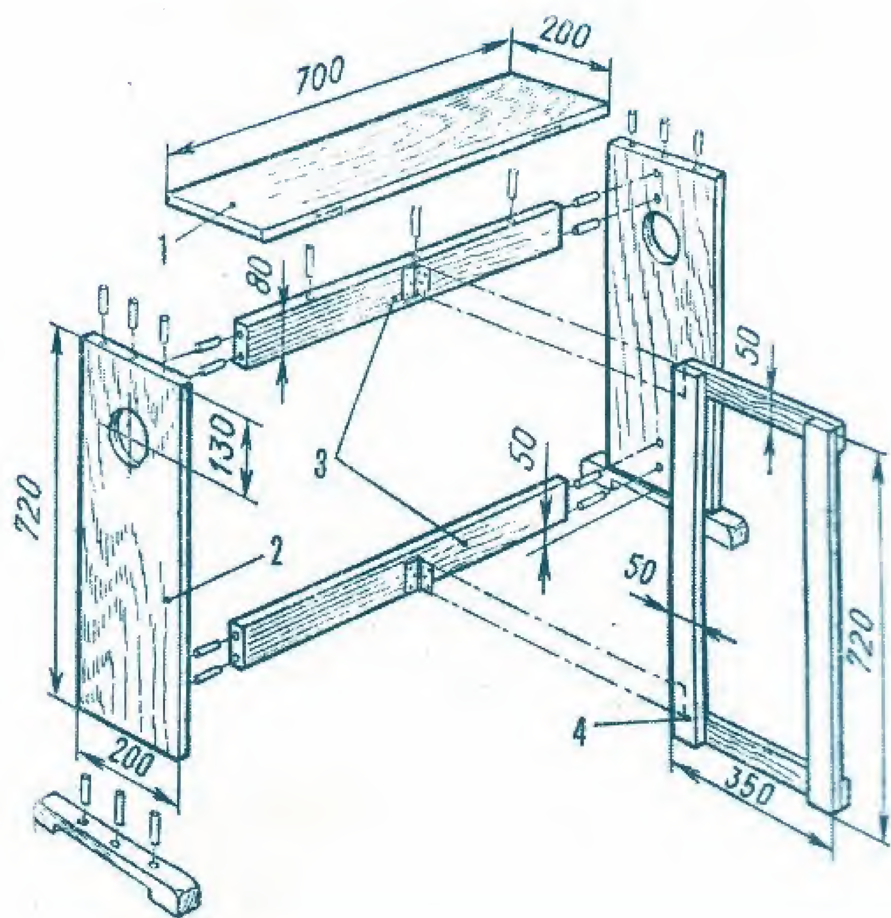
Конструкцію вузлів стола видно з наведених креслень. Хоча, як уже сказано, розміри можна обрати й інші.

Обідній, розкладний

У невеличкій кімнаті обідній стіл звичайних розмірів — завада. Набагато зручніше, якщо в неробочому положенні його поверхню можна було б зменшити, скажімо, до розмірів вузької тумбочки, яка займає зовсім небагато місця біля стіни. Середня частина — опорна: до неї кріпляться крила, що опускаються, й рамки-підставки.

Деталі мають бути дуже ретельно підігнані, щоб стіл був стійким. Бокові панелі-крила міцно з'єднуються завісами з середньою тумбою. Рамки кріпляться на шарнірах або карточних петлях.

Оптимальні розміри відкидних крил — 550x700 мм. У розгорнутому вигляді отримаємо

Опорна частина стола: 1 — верхня панель; 2 — бокова панель; 3 — з'єднувальні планки з петлями рамок; 4 — рамка–підставка під крило, що опускається (не показано)

стільницю площиною 700x1300 мм, що достатньо для 4 — 6 осіб. У складеному варіанті стіл має розміри 200x700x780 мм. Товщина стільниці й бокових стояків — 20 мм. Поверхню оздоблюють під колір меблів у квартирі — покривають пластиком, шпоном, шліфують або лакують.

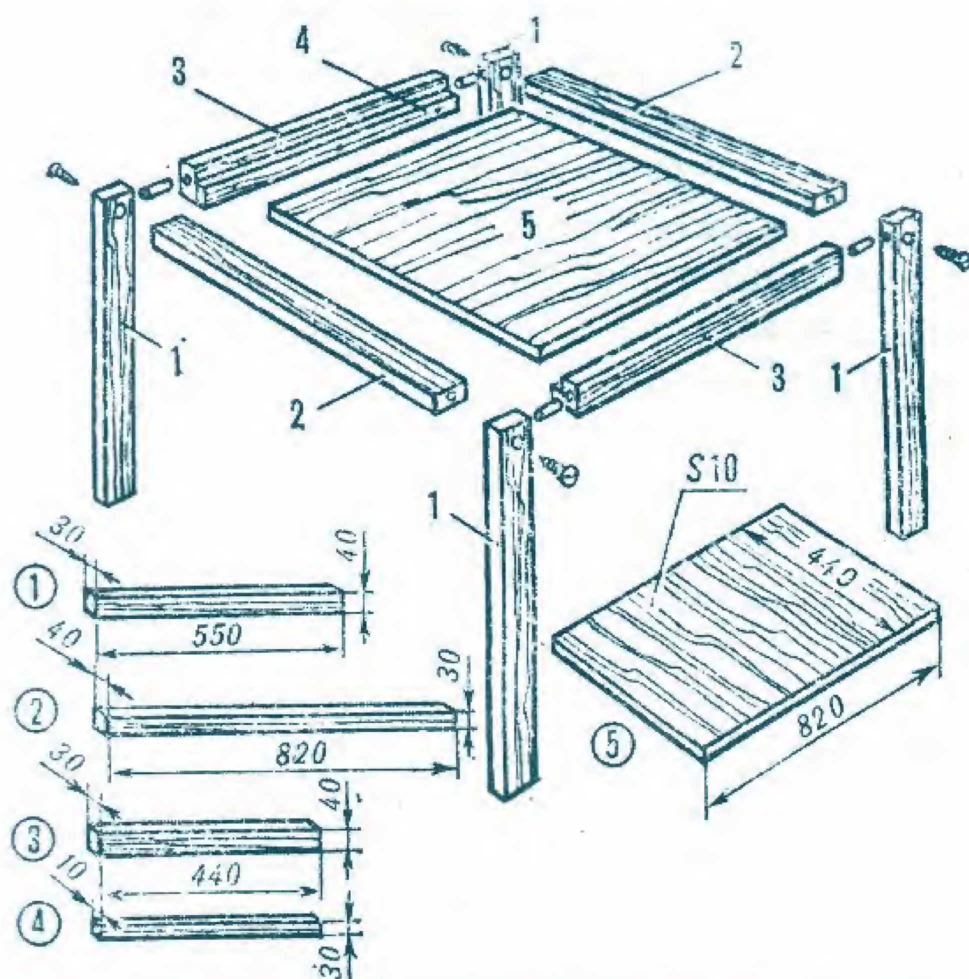
Столик-"матрьошка"

Невеличкий столик типу журнального для сучасної квартири зручний і практичний. Невисокий і компактний, він якнайкраще гармонує з низькими кріслами, торшерами, підсилюючи ефект затишку і спокою.

Проте, якщо до нього присядуть більше двох осіб, столик виявиться малуватим. Ось тут і стане у пригоді столик-трійка, що наче матрьошка, містить ще два, менших, які висуваються один з одного.

Для їх виготовлення знадобиться деревостружкова плита (ДСП) й бруси перерізом 30x40 мм.

Бруси необхідно ретельно обстругати рубанком й зачистити наждаковим папером, потім нарізати заготовки для ніжок кожного з трьох столиків й елементів їхніх рам. Торці заготовок також ретельно зачищають шкуркою. Деталі рами й ніжки з'єднують між собою на круглих вставних шинах на клею (столярному, казеїновому, ПВА) і меблевих шурупах з декоративною голівкою. Для установлення стільниці з внутрішнього боку коротких брусків рами кріпляться рейки — нижче верхнього кінця бруска на товщину стільниці, яка потім укладається на ці дві опори й обмежується з

Столик-трійка: 1 — ніжки; 2 — довгі бруски рами; 3 — короткі бруски рами; 4 — рейка; 5 — стільниця

Деталі	Розміри заготовок, мм		
	А	Б	В
1	30x40x550	30x40x500	30x40x450
2	30x40x820	30x40x750	30x40x680
3	30x40x440	30x40x440	30x40x440
4	10x30x440	10x30x440	10x30x440
5	10x440x820	10x440x750	10x440x680

двох інших боків довгими брусками рами.

У кожного наступного столика вкорочуються ніжки й довгі бруски рами, а також відповідні їм боки стільниці. Решту деталей залишають однаковими для всіх трьох складових "матрьошки".

На рисунку наведені деталі зовнішнього, найбільшого столика (А). Розміри відповідних елементів для двох інших столиків (Б,В) вказані у таблиці.

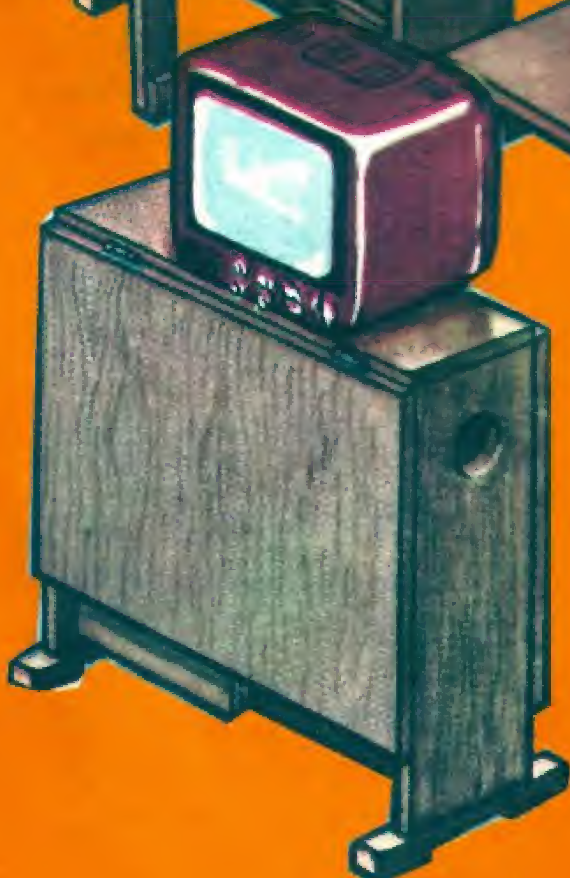
Столик-«матрьошка»

Наче виникає із картини

Обідній, розкладний

Сходи в нашому домі

Нині існує величезна кількість конструкційних рішень сходів. Деякі з них зображено на рис. 1—5.

Рис.1. Кутові сходи змінюють напрямок руху на 90 град. Для них потрібно доволі великої площі (2,5х2,5 м). Вони досить зручні, однак не дуже поширені на практиці.

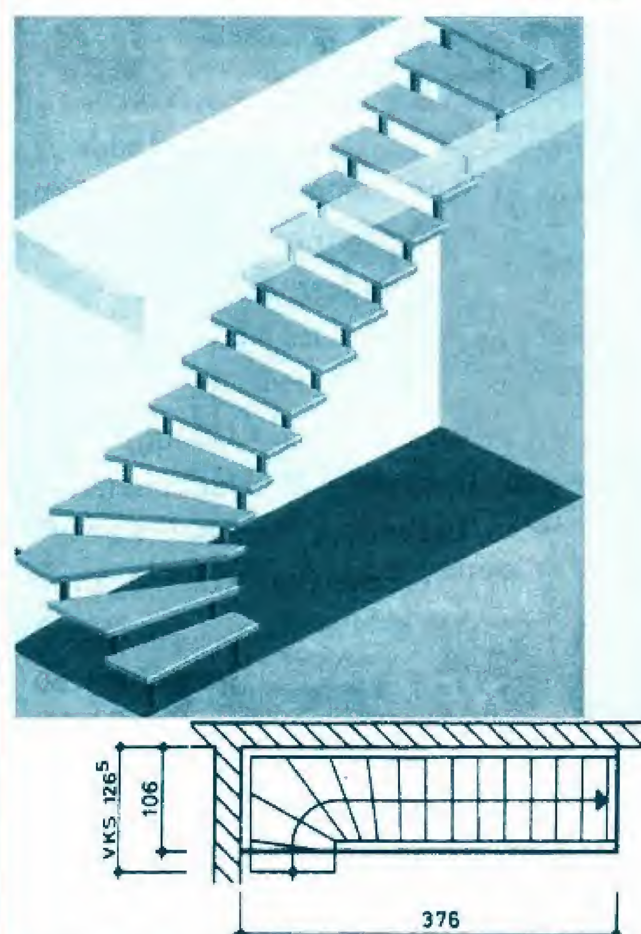

Рис. 2. Сходи, що змінюють напрямок руху на чверть повороту. Вони потребують мало площі для встановлення.

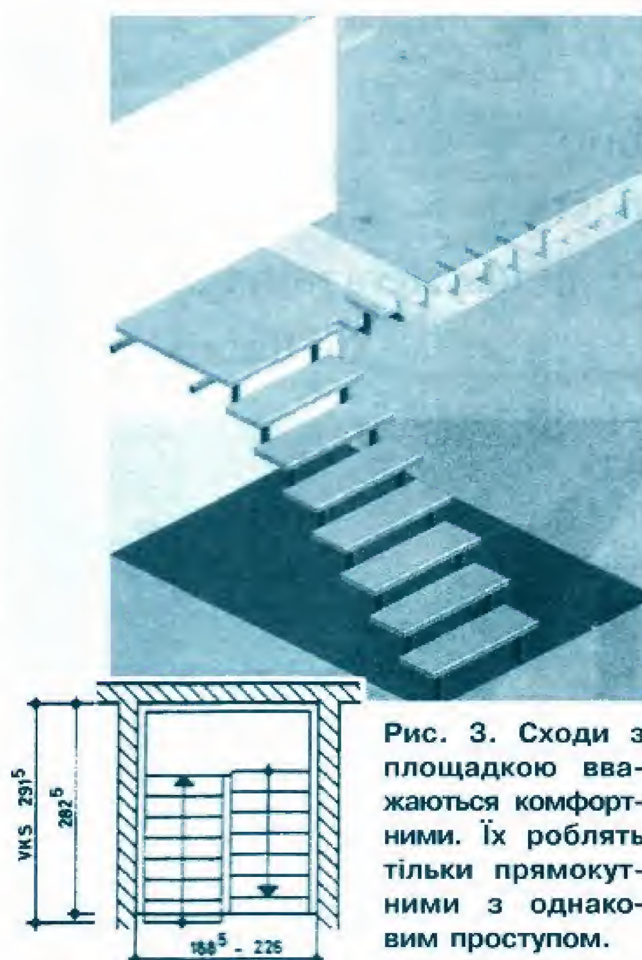

Рис. 3. Сходи з площадкою вважаються комфортними. Їх роблять тільки прямокутними з однаковим проступом.

Рис. 4. Сходи гвинтового типу часто служать архітектурною прикрасою оселі. Їх розміщують вільно у приміщенні. Часто вони ведуть у галерею, що має великий отвір у верхньому поверсі.

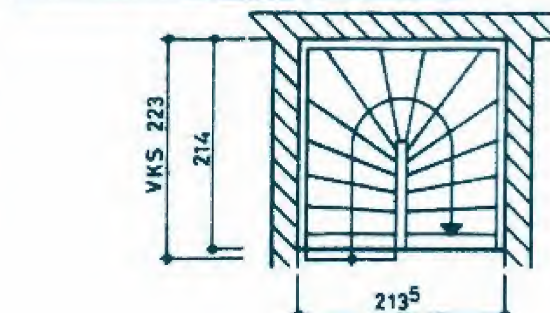

Рис. 5. Сходи змінюють напрямок руху на 180 град. Дві третини східців трикутної форми. Для їх встановлення необхідно мати площу 2м х 2м.

Сходи можуть бути також одно- або двомаршевими (рис. 6,а,б). Основні елементи сходів зображено на рис. 7.

Довжина сходів, виходячи з їх безпечності та зручності, повинна бути обмежена максимально 20 східцями. У приватних оселях, як правило, роблять 14—16 східців. Якщо висота між поверхами до 2,9 м, то встановлюють один марш сходів. У разі більшої висоти, влаштовують проміжну площадку. Ширина сходів має бути мінімум 1 м. Щоб вона не була меншою за 1 м, потрібно враховувати ширину перил, які зменшують загальну ширину сходів. Тому рекомендується сходи робити шириною 1,1 м, щоб прохід по сходах, з врахуванням товщини перил, становив не менш як 1 м. Під час проектування сходів необхідно також врахувати, що в майбутньому виникне необхідність піднімати на другий і опускати на перший поверх меблі, а також тривалий час ходити сходами.

Висоту між східцями обчислюють, поділивши висоту між поверхами на кількість східців. Найзручнішою є висота між 14 і 18 см.

Безпечне і зручне пересування по сходах залежить у першу чергу від кратності підйому. Щоб визначити цю кратність, приймають довжину кроку дорослої людини на рівній ділянці 63 см. У разі підйому вверх довжина кроку зменшується вдвоє. Звідси виводять таке правило:

2 х висота між східцями (присхідець) + ширина східця (проступа) = 63 см.

З цієї формули випливає, що при меншій висоті між східцями потрібна більша площа проступа. Цю залежність можна продемонструвати так:

Висота між східцями, см	Ширина проступа, см
14,0	35
14,5	34
15,0	33
15,5	32
16,0	31
16,5	30
17,0	29
17,5	28
18,0	27

Якщо висота між поверхами більша за 2,9 м, то необхідно використовувати таку залежність:

Висота між східцями	Ширина проступа	Кількість східців	Довжина сходів
18 см	27 см	16	4,32 м
17 см	29 см	17	4,93 м
16 см	31 см	18	5, 58 м

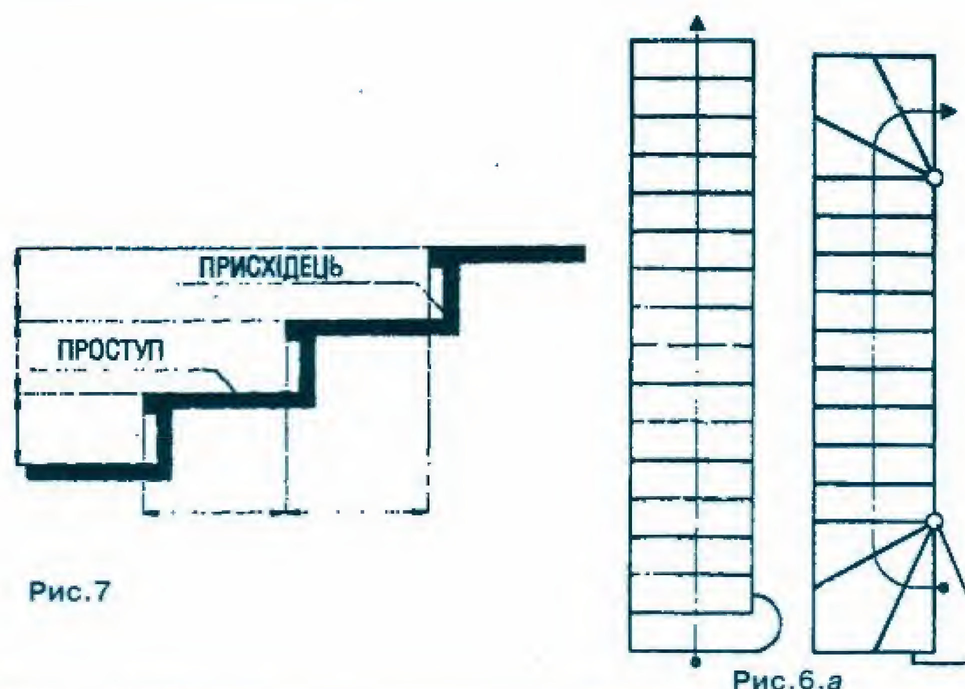
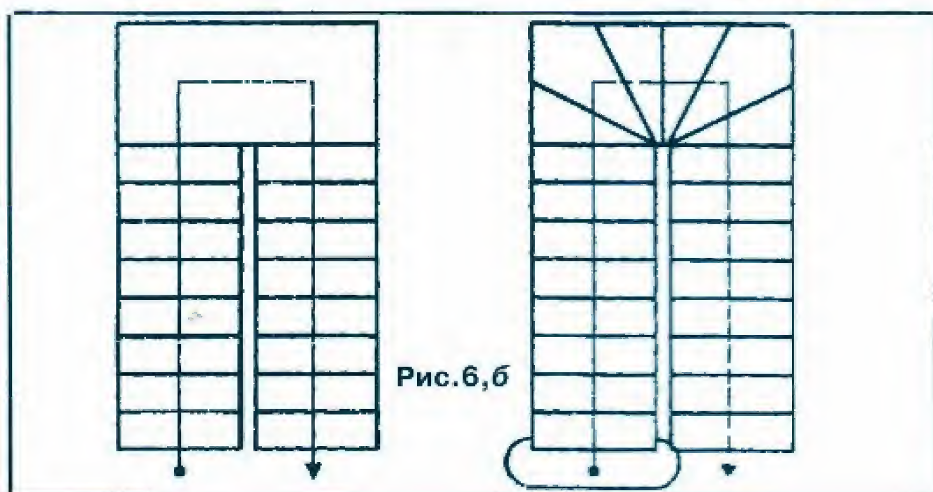

Рис.7

Рис.6,а

Рис.6,б

Безпечність сходів менше залежить від висоти між східцями, а більше — від ширини проступа, оскільки при його ширині вже меншій за 26 см нога не повністю ступає на проступ.

Висота від проступа сходів до нижньої точки елемента будівлі не допускається меншою за 2,1 м, тобто людина має вільно підніматись по сходах, не створюючи для себе небезпеки.

Висота перил від східця до їх верхньої точки повинна становити 1 м.

Під час планування сходів дуже важливо ув'язати їх верхню і нижню частини з відповідними поверхами, оскільки на першому та другому поверхах може бути різна товщина покриття. Це може спричинити нерівності в стикуванні, а, можливо, й повну неув'язку геометрії сходів.

При цьому важливо визначити точку повороту сходів, через яку проходить їх нижня лінія і починається верхній проступ (рис. 8). Тому рекомендується нарисувати на папері в масштабі 1:10 розміщення сходів по висоті будинку, щоб під час виготовлення уникнути їх нарощення. Як бачимо, композиційних прийомів побудови сходів може бути дуже багато. Деякі їх приклади наводять також німецькі спеціалісти. Так, гвинтові сходи (рис.9, 10) добре вписуються в інтер'єр приміщення і є завжди привабливими. Однак, окрім будівельної естетики та необхідного комфорту, має значення наявність необхідної площі для влаштування таких сходів. Гвинтові сходи завжди виглядають ефектно, але ширина східців у них невелика. Наприклад, у ніші розміром 2 х 2 м і ширині сходів від 80 см можна спланувати приступ шириною всього 24 см. Тому експерти радять для гвинтових сходів виділяти площу діаметром мінімум 2,3 м. Якщо ж у домі мають жити різні покоління людей, то для дітей роблять додатковий поручень на висоті 70 см, а між східцями прилаштовують відповідні планки, щоб дитя не могло пролізти (рис. 10). Якщо у приміщенні мало місця, то німецькі спеціалісти пропонують сходи, зображені на рис. 11. У цьому випадку треба вибирати між комфортом і наявною площею. Можлива конструкція сходів, коли вони піднімаються до стелі, а люк щільно закривається кришкою, що економить тепло у приміщеннях (рис.12). Якщо у стелі можна зробити лише невеликий отвір, то пропонуються сходи, наведені на рис. 13. Такі сходи часто роблять з бука або сосни. На рис. 14 наведені сходи, в яких елементи регулюються за висотою і переставляються на потрібну сторону. Східці виконані з деревини товщиною 40 мм. Сходи, що також економлять простір, зображені на рис. 15. Їх можна робити з 12 східцями для висоти між поверхами 280 см і з 13 — для висоти 310 см. Сходи

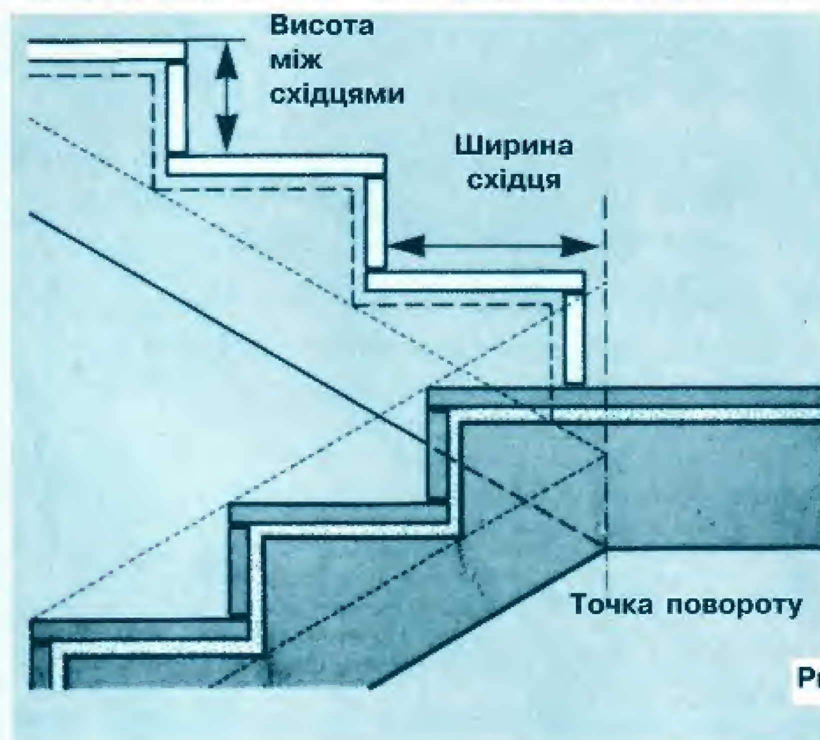

Рис.8

можна також відповідно прикрашати килимами (рис. 16).

На рис.17 зображено дерев'яні сходи з точковими перилами. Для сходів можна вибрати породу дерева, що гармонійно поєднується з інтер'єром оселі. Поверхню дерева доцільно обробляти екологічно чистим лаком, що не містить формальдегіду. Вирішуючи питання економії жилої площі, не слід забувати про простір, що утворюється під традиційними прямими сходами. Влаштувати там комірчину для будь-якого домашнього мотлоху - ось найпростіший, але не кращий варіант. Пара крісел серед декоративного папоротника створять затишний куточок для приватних бесід. Менш романтично, але корисніше буде використання цього простору під міні-майстерню, стелажі для книг, нарешті, під вбудовані шафи для суконь. Конкретний приклад використання такого простору зображено на рис. 18.

Рис.9. Східці сходів можна обкантувати жерстю.

Рис. 10. Використання деревини і сталі надає сходам сучасного вигляду.

Рис.12

Рис. 11. Сходи економлять площу, вони посередині з'єднані шарнірами і тому легко складаються.

Рис.13

Рис.14

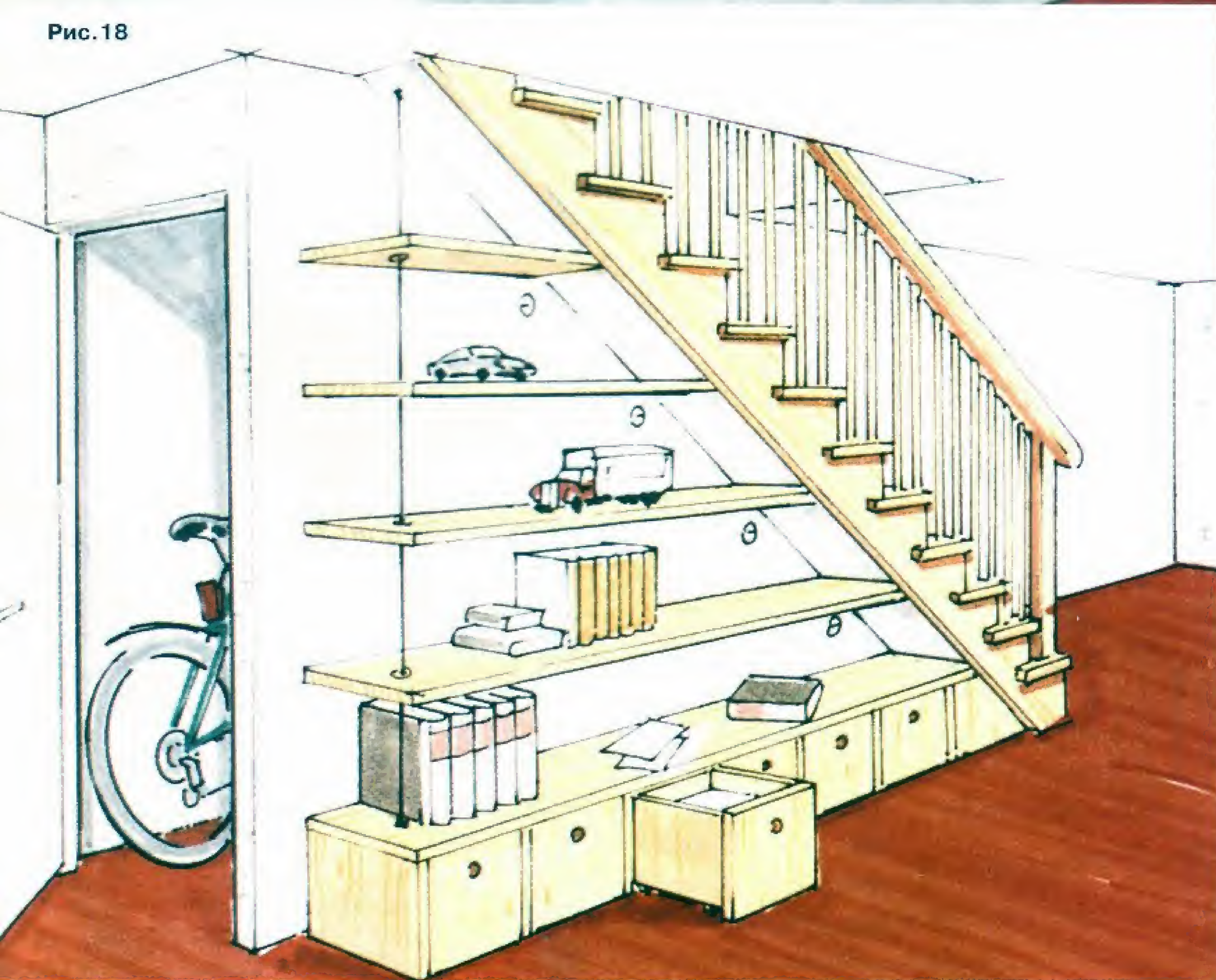
Рис.15

Рис.16

Рис.17

Рис.18

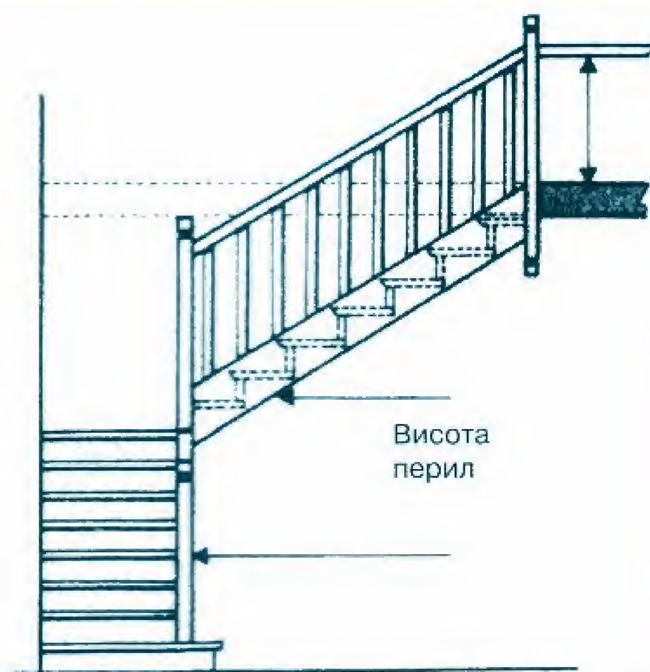

Слід зазначити, що дизайн сходів, їх розміщення і оздоблення дрібними інтер'єрними деталями майже не має обмеження для фантазії дизайнера в тандемі з господарем. Успіхів Вам! І візьміть для себе найкраще!

Переклад з німецької
П. П. Власа

Оберіть свої сходи

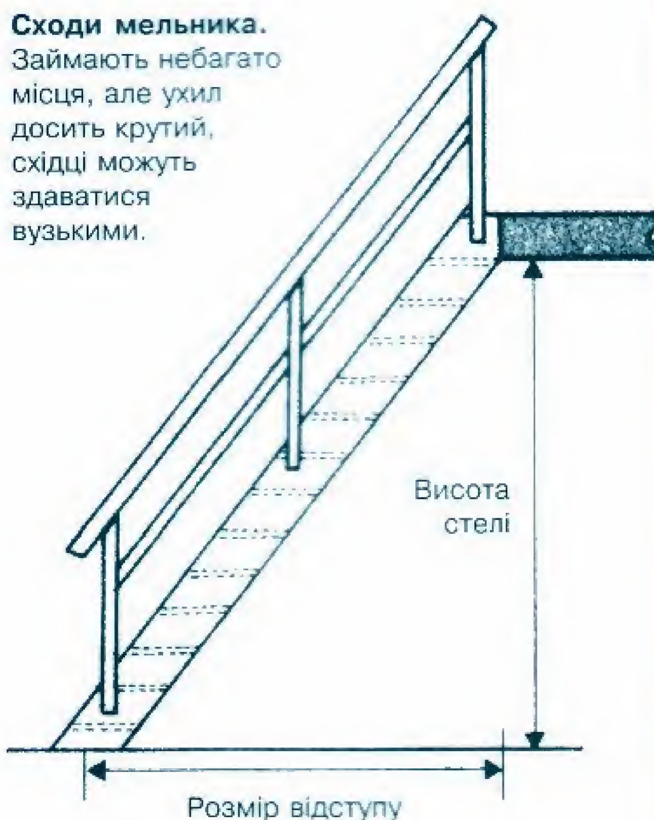
Розмірковуючи над проектом свого майбутнього будинку або дачі, ви, звичайно, задумаєтеся, які ж сходи зробити на другий поверх чи мансарду. Розгляньте наступні варіанти, що пропонуються у типових випадках.

Двомаршеві сходи з поворотом. Займають не дуже багато місця. Вдале конструктивне рішення: марші проходять уздовж стін.

Марш шириною 800 мм досить зручний, щоб проходити нагору і піднімати речі.

Сходи мельника. Займають небагато місця, але ухил досить крутий, східці можуть здаватися вузькими.

Східці з урізаними у них проступами мають красивий вигляд та необхідну міцність

Прямі сходи. Підніматися ними легко і зручно, але за це доводиться платити додатковою площею як унизу, так і на другому поверсі. Розмір прорізу збільшується так, щоб у будь-якій точці сходів не торкатися головою стелі.

Кожному виду сходів будуть відповідати певні розміри прорізу. Перед початком робіт виміряйте відстань від дверей і вікна до кута кімнати.

Наш дім: Які причини мають Ваші замовники, коли вони планують перебудувати свій дім або квартиру?

Томас Байгоф: Суттєвих є дві причини — оселя надто мала чи життєві обставини стали іншими, наприклад, діти покинули батьківський дім. Друга причина — емоційна: погане відчуття у власних чотирьох стінах.

Наш дім: Що Ви радите людям, які після довгих років життя почали відчувати себе некомфортно у власній оселі, однак які не хочуть її повністю реконструювати.

Томас Байгоф: Якщо приміщення не можна збільшити або суттєво перебудувати, є здебільшого чарівне слово: ЗАСПОКОЇТИ його. Адже за багато років життя в приміщенні надто багато нагромадилось. Це і меблі, які не зовсім гармонують між собою, килими і фіранки, що давно вийшли з моди, а фарба їхня вже давно вицвіла, крісла, що протерлися, тощо. «Заспокоїти» означає, що ми пропонуємо замовникам створити єдність і гармонію між кольором стін, новими фіранками, обтяжкою меблів з подушками, простіше — створити в просторі єдиний світ фарб.

Наш дім: А що робити з меблями, які хочеться зберегти, але які не пасують між собою?

Томас Байгоф: Їх необхідно змінити чи змінити їхнє місце розміщення. Наприклад, відкриту етажерку можна обладнати дверима або закрити фіранкою чи шторами. Адже переповнена відкрита етажерка викликає у просторі неспокій, дія ж закритої заспокійлива. Однак не тільки стиль меблів має при цьому значення, а спосіб розташування. Невеличке приміщення, обставлене, наприклад, лише для сидіння, діє заспокійливо.

Як зробити так, щоб простір приміщення впливав заспокійливо? Коли мале приміщення створює враження великого? Як поділити мале приміщення? Як створити красу і гармонію в приміщенні? На ці запитання журналу "Наш дім" відповідає німецький дизайнер з внутрішньої архітектури Томас Байгоф.

Багато ж соф і крісел вносить неспокій порівняно з однією софою чи навіть двома, встановленими по діагоналі кута кімнати. Затишок і спокій привносить і однакова висота меблів. Так, якщо біля стіни встановлені меблі однакової висоти, то це викликає приємні відчуття. Різновисотні меблі — навпаки. Коли ж усе-таки наявні етажерки різні за висотою, необов'язково їх міняти на нові. Можна, наприклад, їх закамуфлювати рухомими панелями з тканини, що закривають всю стіну. Якщо ж меблі надто різні за висотою, то найвищі розміщують якнайдалі від вікна. А ще краще біля протилежної від вікна стіни. Тоді приміщення ніби відкривається назовні, що діє заспокійливо і не створює враження перебування у печері.

Наш дім: Сьогодні більшість людей бажають мати великі приміщення. Що робити тим, у яких квартира з невеликими кімнатами?

Томас Байгоф: У такому разі спочатку треба оцінити весь будинок або всю квартиру. Часто можна зняти деякі стіни і створити більші приміщення. Якщо ж таке збільшення неможливе, застосовують трюки, що створюють оптичне збільшення. Важливі при цьому стіни. Великий візерунок зменшує приміщення, горизонтальні смуги збільшують його і зменшують висоту. Вертикальні смуги збільшують висоту приміщення і роблять його меншим. Велике значення має при цьому і оформлення підлоги. Так, килим на паркетній підлозі зменшує приміщення, лише килимкова підлога чи тільки паркетна збільшує його.

Наш дім: Чи можна такий оптичний обман створювати розміщенням меблів?

Томас Байгоф: Звісно. Наприклад, розмістивши меблі по діагоналі, ми нібито розсуваємо простір. І, звичайно, малі та легкі крісла і столи кращі для малих приміщень, ніж масивні меблі, що займають багато місця. При цьому ні в якому разі не можна розміщати багато меблів біля стінок. Це наче стягує приміщення і пригнічує людину. Краще тут пасують одна софа або один сервант чи стіл.

Наш дім: Інколи виникає необхідність розділити навіть маленьке приміщення. Яка порада?

Томас Байгоф: Наприклад, коли приміщення має виконувати дві функції. Скажімо, в одній і тій же кімнаті треба їсти та жити або спати і працювати. Тоді в маленькій спальні доцільна легка "прохідна" шафа, розміщена спиною до приміщення і тут же безпосередньо встановлено ліжко. Відкрита етажерка може вдало прикрити робоче місце. Сервант між місцем для їди і протилежним боком софи може створити місце для посуду і його миття. Для читання на софі можна встановити на серванті світильник. У дитячій кімнаті для двох доцільно розмістити посередині приміщення шафу між двома письмовими столами.

Звичайно, тут названі лише деякі загальні прийоми облаштування оселі. Що ж стосується конкретної кімнати, то це не тільки питання величини приміщення, але й індивідуального смаку. Спробуйте облаштувати кімнату або будинок по-новому, поживіть трохи і вирішуйте, чи комфортно Вам там перебувати.

Бесіду записав
і переклав ***П. П. Влас***

№ 4, 2004

ЛИПЕНЬ—СЕРПЕНЬ

Виробничо-практичний журнал
Виходить 6 разів на рік
Засновник і видавець:
КП Редакція журналу
"Дім, сад, город"

Додаток до журналу
«Дім, сад, город»

Головний редактор:
Влас П.П.

Коректор: **Г.А.Коваленко**

Літературний редактор:
Влас І.П.

Верстка, дизайн, макетування:
Пономаренко В.О.

Передрук матеріалів із "Нашого дому" можливий лише з письмового дозволу редакції. Надіслані матеріали редакція не повертає. За зміст рекламних матеріалів відповідає тільки рекламодавець. Точка зору редакції може не збігатися з думкою автора.

Журнал "Наш дім" можна передплатити у кожному відділенні зв'язку.
Передплатний індекс **74453**,
вартість передплати на рік
у 2004 році – **15** грн. **36** коп.
Передплатний індекс комплектів
"Наш дім" + "Дім, сад, город"
21871.

За вчасну доставку журналу відповідальність несуть відділення зв'язку

Серія реєстрації журналу КВ, № 812
від 07.07.94

Підписано до друку 19 ЧЕРВНЯ 2004 р.
Тираж 27400 прим. Зам. 0137404
Ціна договірна

Адреса редакції і видавця:
02094, Київ-94,
вул. Краківська, 20
Тел./факс: 407-73-01;
552-94-60
Web-сайт: www.dimsadgorod.com
E-mail: vlas49@ mail.ru

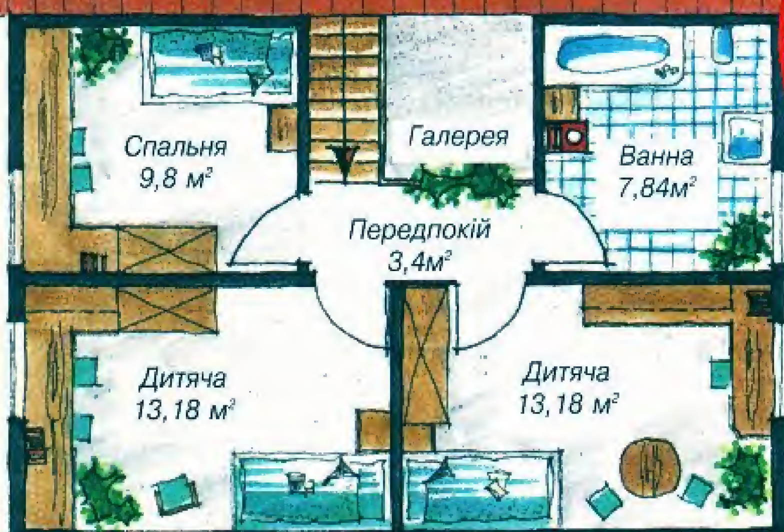
Надруковано в типографії Державного видавництва "Преса України"
Адреса друкарні: 03047, Київ-47, пр. Перемоги, 50

Наш дім – з любов'ю до читачів!

Оселя для молодої сім'ї

На фото зображено різні варіанти даху (відповідно і мансарди) однієї і тієї самої оселі. Жила площа будинку 124,29 м². Кут нахилу даху 38°. Оселя європейського типу.

"Наш дім" №4 2004 с.1-32

У наступному номері – утеплення домівок. І не тільки!